

Miljøgodkendelse

**Rødageren 6
9280 Storvorde**

v. Hans Henrik Winther Nielsen

Dato for godkendelsen:	3. oktober 2011
Husdyrbruget:	Rødageren 6, 9280 Storvorde
CHR-nr.	97609
CVR-nr:	17669079
Matr. nr., ejerlav	6b Storvorde By, Storvorde 8b Storvorde By, Storvorde
Husdyrbrugets adresse:	Rødageren 6, 9280 Storvorde
Ejer af husdyrbruget og ansøger:	Hans Henrik Winther Nielsen
Tilsynsmyndighed:	Aalborg Kommune Teknik- og Miljøforvaltning Landbrugsafdelingen Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsbehandler på godkendelsen	Birte Pedersen/Mette Larsen Aalborg Kommune Teknik- og Miljøforvaltning Landbrugsafdelingen Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsnummer:	2008-46877

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse indeholder dels en beskrivelse af den ansøgte produktion, vurdering af det ansøgte, samt en række stillede vilkår for godkendelsen. Indledningsvist meddeles miljøgodkendelsen med angivelse af klagevejledning. Herefter følger vilkår med beskrivelse og vurdering tilknyttet opdelt efter emne. Vilkår for egenkontrol er samlet i et afsnit sidst i godkendelsen. Herefter følger en række bilag, jf. bilagslisten, herunder en samlet oversigt over vilkår.

Ved anvendelsen af begrebet husdyrbrug forstås en bedrift, hvorpå der er et dyrehold af mere end 3 dyreenheder, dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, øvrige faste konstruktioner samt tilhørende arealer. Ved arealer forstås ejede og forpagtede markarealer samt natur- og skovområder til ejendommen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 – MEDDELELSE OM MILJØGODKENDELSE	5
2 – RESUMÉ OG SAMLET VURDERING	9
3 - GENERELLE FORHOLD	12
VILKÅR TIL GENERELLE FORHOLD	12
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET	12
MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD	13
4 - HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	14
VILKÅR TIL PLACERING I LANDSKABET MV	14
PLANMÆSSIGE FORHOLD OG AFSTANDSKRAV TIL ANLÆGGET	14
5 - HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT.....	16
VILKÅR TIL SMÅGRISE- OG SLAGTESVINEPRODUKTIONEN.....	16
ANLÆGGET	17
VILKÅR TIL VENTILATION.....	17
VILKÅR TIL RENGØRING AF STALDANLÆG, HERUNDER VANDFORBRUG	17
VILKÅR TIL ENERGI.....	18
VILKÅR FOR AFLØBSFORHOLD FOR SPILDEVAND, HERUNDER REGNVAND.....	19
VILKÅR TIL BORTSKAFFELSE AF AFFALD.....	20
VILKÅR TIL OPBEVARING AF KEMIKALIER, OLIE, HANDELSGØDNING OG HJÆLPESTOFFER.....	22
VILKÅR FOR UHELD OG RISICI	23
6 – GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBTERING	25
GØDNINGSTYPER OG MÆNGDE.....	25
VILKÅR TIL AFSÆTNING AF HUSDYRGØDNING.....	25
VILKÅR FOR GYLLEBEHOLDERE OG HÅNDBTERING AF GYLLE.....	25
7 – FORURENING OG ANDRE GENER FRA HUSDYRBRUGET.....	29
TEKNIK TIL REDUKTION AF AMMONIAKFORDAMPNING OG FOSFORINDHOLD I GØDNINGEN	31
VILKÅR TIL FODER.....	31
VILKÅR TIL GYLLEKØLING	31
VILKÅR TIL LUGT FRA DYREHOLDET	33
VILKÅR FOR FLUE- OG SKADEDYRSBEKÆMPELSE	34
VILKÅR FOR TRANSPORT	35
VILKÅR FOR STØJ	36
VILKÅR FOR STØV	37
8 – AREALERNE	38
GENERELT OM UDVASKNING AF NÆRINGSTOFFER TIL VANDMILJØET.....	38
VILKÅR TIL UDBRINGNINGSAREALERNE.....	38
GRUNDEVAND	40
OVERFLADEVAND	40
FOSFOR.....	41
VURDERING AF MARINE OMRÅDER I FORHOLD TIL HABITATDIREKTIVET.....	41
VURDERING AF UDBRINGNINGS- OG AFGRÆSNINGSAREALER I FORHOLD TIL NATUR	42
9 – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	43
VILKÅR TIL BAT.....	43
10 – ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET	46

11 – HUSDYRBRUGETS OPHØR	47
VILKÅR FOR NEDLUKNINGSPLAN	47
12 - KONTROL, EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	48
VILKÅR FOR TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	48
BILAGSLISTE.....	50
LOVOVERSIGT OG KILDEHENVISNINGER	51
SAMLET OVERSIGT MED VILKÅR.....	52

1 – Meddelelse om miljøgodkendelse

Godkendelse

Aalborg Kommune meddeler miljøgodkendelse til udvidelse af svinebruget på Rødagere 6, 9280 Storvorde, fra 103,02 dyreenheder (DE) til 253,94 DE.

Godkendelse sker efter § 12 i Husdyrloven¹.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aalborg Kommune.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelse med tilhørende vilkår er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder desuden miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Aalborg Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til Kommuneplan 2009 udarbejdet af Aalborg Kommune.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at følges miljøgodkendelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil udvidelsen ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og ej heller vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Det skal bemærkes, at Aalborg Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Offentlighed

Ansøgningen er offentliggjort i Østthimmerlands Folkeblad d. 15. juli 2009. Der indkom bemærkninger fra 1 nabo. Bemærkningerne drejede sig om frygten for lugtgener, algegener og trafikale problemer som følge af udvidelsen.

¹ Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20.12.2006.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, ejer af forpagtede arealer, 2 modtagere af husdyrgødning til udbringning, 13 naboer og en nabokommune fra 21. juli til 8. september 2011. En af parterne bad om at få udsat høringsfristen til den 21. september, hvilket blev imødekommet jf. Forvaltningslovens § 21.

I høringsperioden gjorde ansøgers konsulent indsigelser mod vilkår 8, 15, 19, 22, 23, 39, 40, 42, 46, 50, 67, 74, og 88 i udkastet til miljøgodkendelse. Aalborg Kommune har efterfølgende foretaget en revurdering af vilkårene.

Desuden er der gjort indsigelse fra én af de berørte parter på grund af nærheden til evt. fremtidig byzone. Hensynet til planlagte og vedtagne byudvidelser er vurderet i forbindelse sagsbehandlingen og en nærmere beskrivelse findes i afsnittet om beliggenhed og planmæssige forhold (side 14-15).

Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen giver en retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse, dvs. at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra tilsynsmyndigheden i denne periode.

Miljøgodkendelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Men når der er forløbet mere end 8 år efter, der første gang er meddelt godkendelse, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift.²

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med udnyttet forstås, at bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Dette betyder, at den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt, og hvis dette ikke er tilfældet, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er etableret endnu.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. bygge-loven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejds miljøloven.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2019³

Aalborg Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Husdyrbrukslovens § 40, stk. 2, hvis:

---

² (jf. § 41 i husdyrloven)

³ jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der altid ansøges herom. Der skal altid indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive annonceret i Østhimmerlands Folkeblad den 4. oktober 2011.

Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages af ansøger og enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald, indenfor 4 ugers frist fra offentliggørelse, dvs. senest den 1. november 2011 inden kontortids ophør (kl. 15.00). Foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller foreninger, hvor klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse, kan tillige påklage afgørelser.

Klage over godkendelsen skal være skriftlig og indsendes via e-mail landbrug@aalborg.dk eller til Aalborg Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Stigsborg Brygge 5, 9400 Nørresundby.

Hvis vi modtager en klage over denne afgørelse, vil vi underrette dig.

Umiddelbart efter klagefristens udløb sender vi klagen, afgørelsen samt det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse videre til Natur- og Miljøklagenævnet. Det er Natur- og miljøklagenævnet, der skal behandle klagen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Kommunen. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises

klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvist medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret som ikke.

Evt. sagsanlæg (domstolsprøvelse) skal være anlagt inden 6 mdr. efter, at afgørelsen er meddelt, eller – hvis den påklages – inden 6 mdr. efter, at der foreligger endelig afgørelse.⁴

Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Nørresundby d. 3. oktober 2011

Birte Pedersen
Miljøsagsbehandler

---

⁴ Jf. Husdyrlovens § 90

2 – Resumé og samlet vurdering

Ikke teknisk resumé

Hans Henrik Winther Nielsen, Røddageren 6, 9280 Storvorde har ansøgt Aalborg Kommune om en miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12, stk. 2, i forbindelse med lovliggørelse af husdyrbruget.

Sagen er indsendt 19. august 2008 gennem det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 8795.

Beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i dette system. Der er ifølge ansøgningen anvendt beregningsgrundlaget 01-2008-A.

Aalborg Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af indsendte ansøgningsskema nr. 8795 version 8 af 17. januar 2011, samt yderligere supplerende materiale. Ansøgningssystemet er ændret i maj 2011, og ansøgningen er genberegnet i september 2011.

Produktionsudvidelse og anlægsændringer

Oversigt over udvidelsen fremgår af nedenstående tabel:

Røddageren 6	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Antal	Antal DE	Antal	Antal DE
Smågrise	5.350	24,69	6.760	32,57
Slagtesvin	4.480	78,33	7.140	221,37
		103,02		253,94

Tabel: Fordeling af dyregrupper og DyreEnheder før og efter udvidelsen.

Udvidelsen af dyreholdet sker primært i de eksisterende stalde. En eksisterende dybstrøelsesstald nedlægges til fordel for en mindre tilbygning på 11 meter til stald 1. Der sker ikke yderligere renovering af stalde ved udvidelsen.

Derudover opføres et nyt udleveringsrum på bagsiden af eksisterende byggeri.

Der bliver behov for ekstra opbevaringskapacitet på ejendommen, og der opføres i den forbindelse en ny gyllebeholder på 2.500m³. Beholderen placeres sydøst for den eksisterende tank, hvor den er totalt afskærmet af eksisterende bygninger mod nord og vest og bakke/læbælter mod syd og øst.

Baggrund og tidligere meddelte afgørelser

Ejendommen er screenet i 2006 i det daværende Nordjyllands Amt. I den mellemliggende periode er stuehuset på ejendommen nedbrændt, og en slagtesvinestald (benævnt som "stald 1. Flyttede staldafsnit" i godkendelsen) er opført der, hvor stuehuset lå. Opførelsen af denne stald var ikke i overensstemmelse med screeningen, og Aalborg Kommune har meddelt godkendelsespligt i overensstemmelse med Husdyrloven.

Lugt

Lugtgenekriteriet er overholdt, også i forhold til fremtidig byzone, og det er ikke nødvendigt at stille skærpede krav til lugt.

Udbringningsarealer

I godkendelsen indgår der 91,82 ha ejede arealer, to gylleaftaler på totalt 177,88 ha samt et årligt jordbytte (forpagtning) med en gulerodsproducent i bytteforholdet ca. 1:2 i ansøgers favør. Det sker for at gulerodsproducenten kan have et godt sædskifte, hvor der er lang tid mellem årene, hvor en given mark er tilsået med gulerødder. De marker, der kommer ind i bedriften er beliggende i umiddelbar nærhed af de ejede arealer. Af de ejede arealer ligger ca. 11 ha i Rebild Kommune, som derfor har lavet en udtalelse i sagen. Rebild Kommune har ingen indvendinger mod anvendelsen af arealerne og deres vurderinger vedr. de forskellige udpegninger er medtaget i den samlede vurdering i de relevante afsnit.

Øvrige arealer

Bedriften råder over et mindre naturareal på lidt over én ha. Naturarealet anvendes ikke til udbringning.

Kvælstofudvaskning og fosfor

Arealerne er placeret med følgende udpegninger:

- Der er ingen overlap med § 3 natur.
- Ingen arealer afvander til Natura 2000 som er fosfor følsomt.
- En del arealer ligger i Nitratklasse 1 og en enkelt mark i Nitratklasse II, hvilket medfører at der er projektilpasset med ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige svarende til 2,01 %.
- De ejede arealer og den ene gylleaftale ligger i samme nitratfølsomme indvindingsområde. Arealerne i disse områder har efter projektilpasningen enten en uændret eller faldende udvaskning.

Natur og habitat

Der er 700 m til nærmeste naturtyper (kalk overdrev), der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven vejledende registrering efter § 3. Ammoniakdepositionen vil ikke påvirke § 3 arealerne i området omkring Rødgæren 6 i væsentlig grad, og dermed har udvidelsen en neutral effekt for Bilag IV-arter, som muligvis kan forekomme på de § 3 beskyttede arealer.

Anlægget ligger 6,8 km fra nærmeste Natura 2000-område, hvilket er Natura 2000-område nr. 17, Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstermark Skov og på dette område vil der ikke komme ekstra ammoniaknedfald som følge af udvidelsen.

Ligeledes har kommunen vurderet, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til de marine habitater Nibe/Gjøl Bredning og til Aalborg Bugt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder og projekter i området, vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

Ammoniak

Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 3436 kg N/år, hvilket er en stigning på 1725 kg N/år i forhold til nudriften. Den indsendte ansøgning overholder de gældende regler for ammoniakfordampningen fra stald og lager.

BAT

I denne godkendelse er der redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt.

Samlet set vurderer Aalborg Kommune, at det ansøgte lever op til BAT på alle relevante punkter herunder ammoniakfordampning, fosforudledning, management, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring af husdyrgødning.

De stillede vilkår i forhold til vand, energi og affaldshåndtering sikrer at husdyrbruget til stadighed har fokus på affaldssortering samt energi- og vandforbrug.

Den beskrevne drift af husdyrbruget, herunder opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer at miljøpåvirkninger og eventuelle gener fra husdyrbruget er begrænset mest muligt.

Samlet vurdering

Det er vurderet at der truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Derfor er forudsætningerne til stede for at kunne meddele godkendelsen.

3 - Generelle forhold

Vilkår til generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Rø-dageren 6, 9280 Storvorde, herunder alle arealer der er vist på bilag 1.
2. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest 3. oktober 2014, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
  - a. Når besætningen er nået op på det tilladte antal dyreenheder
  - b. Besætningens/produktionens størrelse den 3. oktober 2013
  - c. Besætningens/produktionens størrelse den 3. oktober 2014
6. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er oktober måned 2019. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Husdyrlovens § 40, stk. 2.
7. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
8. **Enhver ændring i driften, indretningen eller bygningsmassen samt udbringningsarealer skal anmeldes til og være godkendt af Aalborg Kommune inden gennemførelsen.**

Beskrivelse af husdyrbruget

Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften Rødageren 6, 9280 Storvorde. Til bedriften er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 97609, og husdyrbruget er registreret under CVR nr. 17669079 og CVRp nr. 1001335176.

Oversigt over udvidelsen fremgår af nedenstående tabel:

Røddageren 6	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Antal	Antal DE	Antal	Antal DE
Smågrise	5.350	24,69	6.760	32,57
Slagtesvin	4.480	78,33	7.140	221,37
		103,02		253,94

Tabel: Fordeling af dyregrupper og DyreEnheder før og efter udvidelsen.

Udvidelsen af dyreholdet sker primært i de eksisterende stalde. En eksisterende dybstrøelsesstald nedlægges til fordel for en mindre tilbygning på 11 meter til stald 1. Der sker ikke yderligere renovering af stalde ved udvidelsen.

Derudover opføres et nyt udleveringsrum på bagsiden af eksisterende byggeri. Udleveringsrummet fremgår af vedlagte bygningsrids (bilag 2).

Der vil være behov for ekstra opbevaringskapacitet på ejendommen, og der opføres i den forbindelse om en ny gyllebeholder på 2.500m³. Beholderen placeres sydøst for den eksisterende tank, hvor den er totalt afskærmet af eksisterende bygninger mod nord og vest og bakke/læbælter mod syd og øst.

En oversigt over de enkelte bygningsafsnit fremgår af bilag 2.

Da udvidelsen primært sker i eksisterende byggeri vil den kunne igangsættes umiddelbart efter at miljøgodkendelsen bliver meddelt. Tilbygningerne og opførelse af gyllebeholder påbegyndes indenfor de første par år efter godkendelse. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med udnyttet forstås, at byggearbejder skal være udført, og at etablering af dyreholdet skal være påbegyndt (jf. vilkår 4 og afsnit Gyldighed og retsbeskyttelse s. 6).

Meddelelsespligt – Anlæg, arealer, ejerforhold

Det er Aalborg Kommune, der vurderer, om fremtidige ændringer på bedriften skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer skal **anmeldes** til kommunen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse **såfremt** kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare.⁵

⁵ jf. § 15 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

4 - Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Vilkår til placering i landskabet mv

9. Tilbygningen til slagtesvinestalden og nyt udleveringsrum skal placeres som vist på bilag 2, og bygningerne skal udføres i samme slags materiale som de eksisterende bygninger.
10. Den nye gyllebeholder skal placeres som markeret på bilag 2 og opføres i overensstemmelse med gældende byggeblad.
11. Der må ikke anvendes materialer med lysreflekterende overflader.

Beskrivelse af placering i landskabet

Der er tale om en eksisterende svinebedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Ejendommen er placeret højt i terrænet på bakken vest om Storvorde. Området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper. Ca. 1 km mod nordøst ligger Storvorde by.

Udvidelsen af dyreholdet sker primært i de eksisterende stalde. En dybstrøelsesstald tages ud af brug til fordel for en mindre tilbygning på 11 meter af stald 1 ("Flyttede slagtesvinestald").

Derudover opføres et nyt udleveringsrum på bagsiden af eksisterende byggeri. Udleveringsrummet fremgår af vedlagte bygningsrids (bilag 2).

Der opføres en ny gyllebeholder på 2.500m³, som placeres sydøst for den eksisterende gylletank, hvor den er totalt afskærmet af eksisterende bygninger mod nord og vest og bakke/læbælter mod syd og øst. Den ny gyllebeholder ligger 300 m fra nærmeste nabo og over 700 m fra nærmeste naturpunkt. Da beholderen ikke ligger tættere end 300 m til nærmeste nabo, er der ikke krav om fast overdækning af beholderen.

Tilbygningerne opføres med samme materialer og udseende som de eksisterende stalde.

Bygningerne ligger afskærmet af et læbælte, der omkranser ejendommen mod nord, øst og syd. Mod vest er der desuden gravet ind i bakken, således at bygningerne er totalt afskærmet denne vej.

Planmæssige forhold og afstandskrav til anlægget

Staldanlægget er beliggende i landzone med ca. 200 m til nabo mod nord.

Det eksisterende byggeri overholder ikke den nuværende lovgivning om afstand til vej for stald 6, men er lovlig opført ved byggetidspunktet og derfor er der ikke behov for dispensation for afstandskrav. Tilbygningen til stald 1 overholder alle afstandskrav – aktuelle afstande se bilag 3.

Lovpligtig minimumsafstand ⁶ fra nyetablerede stalde og anlæg	Minimumsafstand	Aktuel afstand
Eksisterende/fremtidigt byzone- /sommerhusområde	50 m*	Over 800 m
Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50 m*	Over 800 m
Beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	50 m* (som nabobeboelse)	Over 800 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m	Over 200 m
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Over 1000 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	Over 1500 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	50 m**
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Over 1000 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 40 m**
Naboskel	30 m	60 m**
Nabobeboelse	50 m	200 m

* OBS: indenfor 300 m skal der tages specielle hensyn, jf. § 20 i Husdyrloven

** Gældende for tilbygning til stald 1

Placeringen af gyllebeholderen er ikke i strid med anden lovgivning, da den er nødvendig for produktionen og ligger i tilknytning til staldanlægget og en gyllebeholder giver ikke flere lugtgener i sig selv, da lugt primært kommer fra dyrene i staldene.

Der er gjort indsigelse mod udvidelsen, fordi man mener den er i strid med anden planlægning for området. Der er imidlertid ikke planlagt nogen udvidelse af Storvorde indenfor lugtgene-radius (580 m) af husdyrbruget – og det er med den nuværende politik omkring OSD⁷-områder heller ikke sandsynligt, at Storvorde vil udvide sig i retning tættere mod Rødageren 6. Fremtidige planer for området kan således ikke påvirke projektet, når de endnu ikke er vedtaget.

Fredninger, fortidsminder, bygge- og beskyttelseslinjer mm

Der er ikke registreret fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer efter naturbeskyttelsesloven inden for bedriften.

Aalborg Kommune vurderer, at ejendommens udvidelse af dyreholdet ingen betydning har i forhold til landskabet, eftersom tilbygninger og gyllebeholder opføres i tilknytning til eksisterende bygninger.

⁶ Jf. Husdyrlovens §§ 6 og 8

⁷ OSD: Område med Særlige Drikkevandsinteresser

5 - Husdyrhold, staldanlæg og drift

Vilkår til smågrise- og slagtesvineproduktionen

12. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyrehold	An-tal	Antal stipladser	Ind- og af-gangsvægt	DE	Staldsystem
Smågrise, smågrise-stald, 11	6760	1040	7,2-31 kg	32,57	Toklimastald, delvist spaltegulv
Slagtesvin, eksisterende stald, 6	2760	690	31-113 kg	85,51	Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv
	1000	250	31-113 kg	30,98	Drænet gulv + spalter (33/67)
Slagtesvin, "flyttede" stald, 1	2550	720	31-113 kg	79,00	Drænet gulv + spalter (33/67)
Slagtesvin, tilbygning til stald 1	830	240	30-113 kg	25,88	Delvist spaltegulv, 25-50% fast gulv
Slagtesvin i alt	7140		DE i alt	253,94	

Tablet over dyreholdets sammensætning og størrelse. Omregningsfaktor for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

13. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Beskrivelse af smågrise- og slagtesvineproduktionen

Den godkendte slagtesvineproduktion udgør i alt 7.140 slagtesvin om året, svarende til 221,37 DE. Fremadrettet indkøbes der 30 kg-grise, hvorfor antallet af slagtesvin er større end antallet af smågrise. Det vil være ca. 4 hold slagtesvin årligt.

Staldsystemet i de enkelte produktioner og staldafsnit fremgår af tabellen herover. En stald med 125 stipladser på dybstrøelse anvendes ikke længere.

Beskrivelse af staldinventar- og drift

Stald 1 er med drænet gulv. Stalden er bygget i 2008, hvorfor det ikke er realistisk at ændre på denne stald på nuværende tidspunkt.

Tilbygningen til stald 1 bygges med 25-49 % fast gulv som led i at overholde den vejledende emissionsgrænse for ammoniakfordampning. I denne stald bliver der lagt gyllekøling ind, som sættes til fuld driftstimer.

Stald 6 er opført med 50-75 % fast gulv i 690 stipladser og drænet gulv i 250 stipladser. Stalden blev bygget i 1980 men blev totalt renoveret efter brand i 1998.

Smågrise-stalden er med delvis spaltegulv. Stalden er bygget i 2006.

Vurdering af smågrise- og slagtesvineproduktionen

Aalborg Kommune vurderer, at når den maksimalt tilladte produktion overholdes, vil den godkendte produktion ikke medføre væsentlige miljøpåvirkninger eller være til gene for omgivelserne.

Vurdering af staldinventar- og drift

Aalborg Kommune vurderer at produktionen lever op til husdyrlovens krav om anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg.

Vurdering af ammoniakfordampningen fra anlægget er samlet i afsnit 7.

Anlægget

Ventilation

Vilkår til ventilation.

14. Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året. jf. logbog, og skal desuden vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftsstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.

Beskrivelse af ventilation.

Både slagtesvinestalden og klimastalden er med undertryksventilation multistep, jf. Energi-rapport (bilag 4)

Praksis omkring ventilationsanlægget er:

- Kontrol og afprøvning af alarmanlæg
- Rengøring af ventilationsanlæg efter hvert hold, dvs. ca. 4 gange årligt
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventilationsanlægget efter fabrikantens anvisninger

Vurdering af ventilation.

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstanden er overholdt og da ventilationen er gængs for denne staldtype, vurderer Aalborg Kommune at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår.

Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Vilkår til rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

15. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at spild undgås.
16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Beskrivelse af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

	Antal	Drikkevand		Drikkevandsspild		Vaskevand		
		Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	
Smågrise	6760	0,117	790,92	0,015	101,4	0,02	135,2	
Slagtesvin	7140	0,459	3277,26	0,075	535,5	0,025	178,5	
Total			4068,18		636,9		313,7	
							Total	5018,78

Tabel: Beregnet vandforbrug pr. produceret dyr (m³)

Ejendommen forsynes med vand fra Storbørde vandværk. Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier. Før udvidelsen er vandforbruget beregnet til 3318 m³. Primært er det den mængde, der bruges til drikkevand, der øges.

Stalden og ventilation vaskes efter hvert hold. Det vil således være ca. 4 gange årligt.

Vandbesparende foranstaltninger

Der er installeret vandkopper i stalden for at sikre et minimalt vandspild. Kopperne tilses dagligt. Vandforbruget registreres med vanduret. Der anvendes timer til iblødsætning inden vask af staldene. Brug af iblødsætning mindsker behovet for vaskevand.

Vurdering af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Aalborg Kommune vurderer, at med de vandbesparende foranstaltninger opfyldes BAT kravene til at reducere vandforbruget. Desuden vurderes at rengøringen er BAT mht. management og at rengøringen er tilstrækkelig til at opretholde god hygiejne og sikre minimale gener for omgivelserne.

Energiforbrug

Vilkår til energi

- De energibesparende foranstaltninger foreslået i energirapporten skal gennemføres som beskrevet i rapporten: ved renovering eller ventilatorfejl i nuværende slagtesvinestald og klimastald, skal ventilationen skiftes til en mere energibesparende type.

Beskrivelse af energiforbrug

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse
Fyringsolie	2000 l	0
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner	86.683 kWh	70.000 kWh

Tabel: Råvare- og energiforbrug

Ejendommen er ved at installere jordvarme, derfor vil der fremover ikke være noget forbrug af fyringsolie. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at komme med et bud på elforbruget til jordvarmeanlæg/gyllekøling. Elforbruget uden forbrug til opvarmning antages til 70.000 kWh.

I tilbygningen vil der blive lagt gyllekølingslanger ned. Disse slanger tilkøbles eksisterende jordvarmeanlæg, og vil blive den første varmekilde, hvorfor gyllekølingen vil blive sat til maksimal drift.

BAT (energi)

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at reducere energiforbruget ved at undgå modstand i ventilationssystemet ved jævnlig rengøring af dette, ved at optimere udformningen af ventilationssystemet, så der opnås en god temperaturkontrol samt at anvende lavenergiebelysning.

Energibesparende foranstaltninger:

Der anvendes frekvensstyret ventilation i staldene således, at der kun ventileres, når der er behov for dette.

I forbindelse med udskiftning af belysning i staldene skiftes til energibesparende neonrør. Lyset er tilkøbt et tænd/sluk ur, som sikre at man ikke glemmer at slukke lyset efter sig. Behovet for belysning reduceres desuden ved at renholde vinduerne i staldene. Alle bygninger er isoleret efter anvisningerne. Endelig sikrer overdækning af dele af stierne hos smågrisene et minimalt varmespild.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen er der lavet et energitjek af husdyrbruget (bilag 4). Energitjekket har vist, at der ved renovering/udskiftning af ventilatorer samt isolering af varmerør kan spares 40.411 kWh/år. Dette svarer til en årlig besparelse på ca. 25.500 kr./år med de daværende priser. Energirapporten indeholder ingen pris på hvad det koster, at udskifte ventilatorerne, og derfor er der ikke lavet en beregning på hvor hurtigt udskiftningen vil være tjent ind. Mht. de nævnte varmerør, påpeger ejer, at årsagen til at de ikke er isoleret er, at rørene afgiver varme til rummet således at vandrørene ikke frostsprænger, og vandet til smågrisene er over 0 grader. Såfremt rørene skal isoleres skal der i stedet opsættes en radiator eller en varmeblæser. Rummet er fuldt isoleret og opnår en temperatur på ca. 15 grader.

Aalborg Kommune vurderer, at energiforbruget ligger inden for normalen for denne type brug. I fremtiden kan være muligheder for yderligere at minimere forbruget af energi ved at vælge energibesparende belysning og udskifte ventilatorer, som foreslået i energirapporten.

Spildevand, herunder regnvand

Vilkår for afløbsforhold for spildevand, herunder regnvand

18. Afløb fra stalde og anlæg skal føres gennem tætte og lukkede ledninger til beholdere for flydende husdyrgødning.
19. Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til opsamlingsbeholder eller gyllesystem og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
20. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en godkendt vaskeplads.

21. Påfyldning af sprøjtemateriel skal foregå på godkendt vaskeplads med støbt bund med afløb til opsamlingsbeholder eller gylletank eller i marken.

Beskrivelse af afløbsforhold for spildevand, herunder regnvand

Spildevandet fra driftsbygningerne består af drikkevandsspild og rengøringsvand. Der vil efter udvidelse være omkring 950 m³ spildevand.

Rengøringsvand fra stald og regnvandet fra møddingsplads ledes til gyllebeholder. Dermed ledes der 313 +100 m³ vand til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra velfærdsrummet ledes til septiktank.

Tagvand fra de ældre bygningssæt nedsives diffust, mens vandet fra de nyeste stalde ledes til faskiner.

Vask af maskiner sker på Rødgageren 11 eller Lillevordevej 13. Hvis vask af maskiner flyttes til Rødgageren 6, skal der etableres en godkendt vaskeplads.

Kemikalier påfyldes i marken der skal sprøjtes og er integreret vaskeanlæg på sprøjten, så vask heraf sker i også marken.

Vurdering af afløbsforhold for spildevand, herunder regnvand

Aalborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand.

Ligeledes vurderer Aalborg Kommune, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

Affald

Bedriften skal føre register over affaldsproduktionen. Registeret skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald.

For oplag af farligt affald og kemikalier samt affald i øvrigt gælder vilkårene der er fremsat i denne godkendelse.

Desuden skal husdyrbruget overholde kommunens affaldsregulativer, der bl.a. er at finde på www.skidt.dk

Vilkår til bortskaffelse af affald

22. Register over affaldsproduktionen samt dokumentation for bortskaffelse af dette skal opbevares i 5 år.
23. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.
24. Affald skal bortskaffes efter gældende regler, herunder kommunens regulativer for affald.

25. Ved aflevering af farligt affald på genbrugsplads skal der medbringes en udfyldt deklARATION, som skal påtegnes på genbrugspladsen. Deklaration kan findes på www.skidt.dk.
26. Brugte kanyler og skalpeller skal opbevares i kanylebokse og bortskaffes til godkendt modtageanlæg, dvs. Aalborg Kommunes ordning for klinisk risikoaffald.
27. Lægemiddelrester, emballage herfra skal bortskaffes som farligt affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
28. Genanvendeligt affald (eksempelvis pap og papir) skal frasorteres det øvrige affald og skal herefter afleveres til genbrug.
29. Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om farligt affald.
30. Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
31. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Beskrivelse af affald

Fast affald

Husholdningsaffald og brændbart affald fra stalden afhentes med dagrenovation. Der findes en container ved velfærdsrummet, som tømmes hver fjortende dag.

Der forekommer ikke de store mængder affald ved den daglige drift i stalden, da hovedparten af indkøbt foder indblæses i siloerne. Al foder er færdigfoder.

Affald som jern, glas, elektronisk udstyr mm. i sorteres, i det omfang det forekommer, i fraktioner og afleveres på genbrugsstationen.

Olie- og kemikalieaffald

Der drives ingen markdrift fra ejendommen og der er således intet olie- og kemikalieaffald på ejendommen.

Døde dyr

De døde grise opbevares i kølecontainer og tilmeldes til afhentning af DAKA indenfor 24 timer. DAKA pladsen er ved 800 m³-gyllebeholderen, hvorved det sikres at DAKA lastbilen ikke kommer helt ind på bedriften med eventuel smitte.

Aalborg Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt, når vilkår og affaldsregulativ følges. Ved vilkåret om registrering af affaldsproduktionen sikres, at der altid er fokus på sortering og genanvendelse af affald.

Aalborg Kommune vurderer det er BAT, at større landbrugsvirksomheder sorterer og registrerer affald. Formålet er til stadighed at have fokus på affaldssortering og eventuel genanvendelse.

Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Vilkår til opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

32. Olietromler mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
33. Lagre af kemikalier til rengøring af stalde skal opbevares i et rum uden afløb.
34. Sprøjtemidler skal opbevares utilgængeligt for børn og i et rum uden afløb. Giftige midler skal opbevares aflåst.
35. Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
36. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
37. Handelsgødning skal opbevares på fast bund.
38. Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke og på en støbt plads med afløb til gyllebeholder eller opsamlingsbeholder, som kan rumme indholdet i den største af tankene. Spild af flydende handelsgødning opsamlet i gyllebeholder eller opsamlingsbeholder må udbringes på marker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Beholdere for flydende handelsgødning skal anmeldes til kommunen efter byggelovens regler.
39. Påfyldning og aftapning af flydende handelsgødning skal ske under konstant overvågning.
40. Beholdere for flydende handelsgødningsgødning skal indgå i bedriftens beredskabsplan, og ved større udslip skal beredskabstjenesten alarmeres, og tilsynsmyndigheden skal underrettes.

Beskrivelse af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Rødageren 6 har samdrift med Rødageren 11 og Lillevordevej 13 og kemikalier mm. opbevares på Rødageren 11.

På husdyrbruget er opstillet en godkendt lagertank til flydende handelsgødning. Tanken er opført med fundament og opsamlingsbassin. Skulle det forekomme, at flydende handels-

gødning leveres i palletanke, skal det opbevares på fast bund med afløb til opsamlings- eller gyllebeholder indtil det udbringes på markerne.

Skulle der forekomme, at der indkøbes fast handelsgødning, skal det opbevares på fast bund indtil det udbringes på markerne.

Der anvendes medicin i stalden. Medicin opbevares aflåst i velfærdsrummet.

1.200l tank til fyringsolie er placeret i fordelingsgangen, som angivet på situationsplanen.

Vurdering af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Aalborg Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår, vil eventuelt oplag af kemikalier mm. ikke påvirke miljøet.

Uheld og risici

Vilkår for uheld og risici

41. Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
42. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette: **Aalborg Kommune, Teknik og Miljøforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00.**
43. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på bedriften.

Redegørelse for mulige uheld

Husdyrgødning:

- Spild af gylle ved pumpning til og fra gyllebeholder
- Lækage af gylletank
- Utætte gyllekanaler
- Overfladeafstrømning af udbragt gylle til vandløb

Olie:

- Spild af dieselolie ved tankning
- Lækage af olietank
- Overløb af diesel ved påfyldning

Kemikalier:

- Spild ved påfyldning af sprøjte
- Personskade ved forkert håndtering

Andre uheld:

- Strømsvigt
- Brand

Minimering af risiko for uheld

Husdyrgødning:

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Der er pumpe i beholderen som er udstyret med timer og afbryder der sikrer at pumpen ikke kan startes utilsigtet. Udbringningsudstyr efterses inden ibrugtagning af maskinstation. Gyllekanaler efterses for revner og huller. Kanalerne er behandlet indvendigt. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod vandløb.

Olie:

Fyringsolien opbevares i godkendte tank, der placeret ovenjords. Tanken efterses perio-
devis. På tanken er påmonteret fløjte, således at der ikke sker overløb ved påfyldning.
Tanken er placeret på støbt plads i fordelingsgangen.

Der er ingen dieseltanke på ejendommen

Kemikalier:

Opbevares på Rødgæren 11 efter forskrifterne.

Andet:

Skadedyr såsom rotter bekæmpes effektivt. Dels for at sikre høj foderhygiejne, dels med henblik på at undgå utilsigtet gnav i elektriske installationer. Ejendommen og stalden renholdes, så brandrisikoen minimeres. Der er brandhæmmende vægge i stalden. Der opbevares ikke mere halm end højst nødvendigt i stalden.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Husdyrgødning:

Gylleudslip på jorden inddæmmes ved gravning af kanaler eller udlægning af halmballer / jordvolde. Gyllen fjernes og udbringes på voksende afgrøde.

Andet:

Der er nødopluk på ventilationen.

Der forefindes brandslukningsudstyr på ejendommen.

Der henvises i øvrigt til den beredskabsplan, der er udarbejdet for bedriften (bilag 5).

Vurdering af uheld og risici

Der er over 1,5 km til nærmeste grøft, der har forbindelse til Lindenberg Å, så i tilfælde af uheld er der således ingen fare for at gylle fra gyllebeholderne kan sive til åen.

Aalborg Kommune vurderer, at eventuelle uheld med konsekvenser for det omgivende miljø kan stoppes og begrænses ved at benytte Beredskabsplanen for husdyrbruget.

6 – Gødningsproduktion og –håndtering

Gødningstyper og mængde

Bemærk at ansøgningsystemet anvender kvælstof- og fosfornormerne for 2005/06 – de aktuelle normer kan afvige herfra.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE Høstår 2011
Svinegylle	25.349	5303	253,94
Afsat svinegylle	-12.517	-2618	-125,40
I alt til rådighed	12.932	2685	128,54

Afsætning af husdyrgødning

Vilkår til afsætning af husdyrgødning

44. Der skal fra husdyrbruget afsættes den mængde husdyrgødning, som ikke kan udbringes på egne arealer, jf. harmonireglerne. Dvs. max 12.517 kg N og 2618 kg P svarende til 125,4 DE i planperioden (1/8 til 31/7)

Beskrivelse af afsætning af husdyrgødning

For gylleaftalen hos Niels Ove Nielsen, Markvej 151, 9280 Storvorde, der er berørt af indvindingsoplandet, er der udarbejdet særskilt § 16 ansøgning, der viser, at belastningen på arealet ikke overskrider lovens krav.

Den anden gylleaftale hos Jens Jørgen Maarup, Søndre Bygade 19, 9280 Storvorde skal ikke have en § 16 godkendelse.

Vurdering af afsætning af husdyrgødning

Aalborg Kommune vurderer, at husdyrbruget kan overholde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonikrav ved at afsætte husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning

Vilkår for gyllebeholdere og håndtering af gylle

45. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages
46. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
47. Påfyldning af gylle ved gyllebeholderen skal finde sted på en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Påfyldningspladsen skal rengøres for spild af flydende husdyr-

gødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet og der udover efter enhver aktivitet.

Beskrivelse af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Den nuværende opbevaringskapacitet på ejendommen er på 1.250 m³ fordelt på 800 m³ i tanken og 450 m³ i kanaler og fortank. Der vil i ansøgt produktion være en kapacitet på yderligere 2.500 m³ på ejendommen, dvs. i alt 3750 m³.

Hertil kommer en gylletank på 2.500 m³ på Rødageren 11, der kan fungere som buffertank (fordi der ikke er fuld produktion på Rødageren 11).

Den godkendte produktion resulterer i en normproduktion på 4.886 m³ flydende husdyrgødning. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. 9 mdr. produktion kræver en opbevaringskapacitet på 3665 m³, og dette er opfyldt når den nye gyllebeholder på husdyrbruget bliver opført.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder 1	1987	800	Flydelag	Fast anlæg
Kanaler	-	450	-	
Gyllebeholder 2	ny	2500	Flydelag	
Gyllebeholder Rødageren 11		2500	Flydelag	
I alt		6250		

Der er etableres ikke fast overdækning på gylletankene, da emissionsgrænseværdien for ammoniakfordampning er opfyldt på anden vis. Det tilses, at der etableres et godt naturligt flydelag, som minimerer emissionen af ammoniak. Der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

BAT

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for svine- og fjerkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres⁸. Rødageren 6 har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning.

Desuden er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør

⁸ BREF-resumé, s. v og xvi

- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)

Da beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Vurdering af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Den nye gylletank placeres lige over 300 m fra nærmeste nabo, og så er der ikke krav om fast overdækning.

Aalborg Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødningen lever op til kravet om anvendelse af BAT og at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse af udbringning af husdyrgødning

Oversigtskort over udbringningsarealer der indgår i ansøgningen, herunder gødningsaftaler, ses af bilag 1.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der køres typisk ud på veletablerede afgrøder, hvilket yderligere minimerer ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Udbringningen foregår i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen med nedfælder på sort jord og græs, mens der udbringes med slæbeslanger på resten af arealerne.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem, f.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer og tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha.
- krav til efterafgrøder

Vurdering af udbringning af husdyrgødning

Aalborg Kommune vurderer, at ved overholdelse af Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler, giver udbringningen af husdyrgødning ingen væsentlige gener for omgivelserne – og udbringning på arealerne lever ligeledes op til kravet om anvendelse af BAT.

7 – Forurening og andre gener fra husdyrbruget.

Ammoniak og natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Udvidelse af husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og påvirke naturtyper i det åbne land. Særligt næringsfattige naturområder er følsomme overfor forøget ammoniaknedfald. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug, som har ansøgt inden 1. januar 2009 skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres med 20 % (2008 niveau) i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt 2 bufferzoner (I og II) om særligt ammoniakfølsomme naturområder (§ 7). Bufferzone I er inden for 0-300 m, og bufferzone II er inden for 300-1000 m, fra naturområder omfattet af lovens § 7.

I bufferzone I må ammoniakbelastningen fra stald og lager ikke forøges og

I bufferzone II må merbelastningen ikke overskride følgende fastlagte beskyttelsesniveau, afhængigt af antal øvrige brug:

- 0,3 kg N/ha ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)
- 0,5 kg N/ha ved 2 brug (1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)
- 0,7 kg N/ha ved 1 brug (husdyrbruget der ansøger)

Beskrivelse af ammoniakfordampning

Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 3436 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på 1725 kg N/år i forhold til nudriften.

Udvidelsen er omfattet af det generelle krav om reduktion af ammoniaktab med 20 %. Af beregningerne i IT-ansøgningen fremgår, at kravet er opfyldt.

Aalborg Kommune har lavet en naturvurdering i sagen. Den samlede vurdering er med som bilag 6. Hovedpunkterne i vurderingen er:

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og omfattet af husdyrlovens § 7

Der er beregnet ammoniakdeposition på 4 udvalgte naturarealer med naturtyperne overdrev, da de ligger tættest på anlægget, se bilag 6. Det vurderes at tålegrænsen for overdrevene ligger omkring 15 kg N/ha/år.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand til anlægget	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
1	Kalk overdrev	700 m	0,3	0,6	13,4
2	Kalk overdrev	830 m	0,2	0,3	13,1
3	Kalk overdrev	730 m	0,3	0,5	13,3
4	Kalk overdrev	860 m	0,1	0,2	13,7

Skema 1: Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende i Natura 2000-område

Anlægget ligger 6,8 km fra nærmeste Natura 2000-område, hvilket er Natura 2000-område nr. 17, Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstermark Skov.

Det vurderes at habitatnaturtypen Skovbevokset højmosse (91D0) er relevant for denne vurdering. Andre habitatnaturtyper ligger længere væk end det udvalgte punkt, og bliver derved påvirket i mindre grad. Der er lavet beregninger af total deposition af luftbåren ammoniak. Naturarealets placering er angivet i bilag 6.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand til anlægget	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
5	Skovbevokset tørvemose, Natura 2000-område	6800 m	0,0	0,0	13,1

Skema 2: Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Vurdering af påvirkning fra anlægget

Ifølge beregningerne er tålegrænsen for kalkoverdrevene i punkt 1-4 ikke overskredet, overdrevene er omfattet af husdyrlovens § 7, jf. bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug er der fastsat en maksimal tilladt merbelastning af ammoniak for disse naturområder. Merbelastningen fra anlægget på Rødgæren 6 overskrider ikke disse afskæringskriterier.

Beregningen for ammoniakdepositionen på habitatnaturtypen skovbevokset tørvemose i Natura 2000-området i punkt nr. 5 viser at totaldepositionen er 0,0 kg N/ha/år i det område, som punktet repræsenterer. Dette giver ikke anledning til at stille vilkår for udvidelsen.

Aalborg Kommune vurderer, at det fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at det ansøgte projekt ikke har skadelige virkninger på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor Natura 2000-området vurderes det, at der ved overholdelse af forudsætningerne for godkendelsen ikke vil ske en væsentlig påvirkning ved gennemførelse af projektet.

Teknik til reduktion af ammoniakfordampning og fosforindhold i gødningen

Foder

Ved at sænke foderets proteinindhold, falder indholdet af ammonium i urinen og gyllens pH reduceres. Begge forhold giver lavere ammoniakfordampning.

Vilkår til foder

48. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 23.270 kg N pr. år.

Beskrivelse af fodervalg

Alt foder indkøbes som færdigfoder. Der er valgt at nedsætte mængden af råprotein til 151 g/FE_{SV} til slagtesvinene for at overholde de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniakfordampning. Det kan gøres uden at skulle investere i fasefodring. Reduktionen af råprotein reducerer dog også delvist effekten af gyllekølingen.

Råprotein i foderet til smågrisene sænkes ikke, men følger den aktuelle norm.

Der udarbejdes effektivitetsrapport på ejendommen. Fodring optimeres løbende ved inddragelse af nyeste viden. Dette sker via kontakt med rådgivningstjenesten med speciale indenfor svineproduktion.

Forudsætninger for beregning af max kg N pr. år:⁹

Der er ansøgt om en produktion på 7140 slagtesvin fra 31-113 kg. Foderforbrug er på 2,87 FEsv pr. kg tilvækst (standard for ansøgninger indsendt i 2008) og råprotein er nedsat til 151 g/pr. FEsv. Ansøger laver effektivitetsrapport og køber færdigfoder.

Max. kg N pr. år er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Antal producerede slagtesvin	7140
Indgangsvægt, kg	31
Afgangsvægt, kg	113
FEsv pr. kg tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv	151
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	3,259

"N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$N \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})),$$
hvor $\text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31$.

Dvs. totale N ab dyr (fra slagtesvinene) = $7140 \times 3,259 = 23.270$ kg N pr. år.

Vilkår til gyllekøling

49. Gyllekanalerne i tilbygningen til stald 1, i alt 156 m², skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

⁹ Jf. teknologibladet Råprotein i slagtesvinefoder, 2. udgave, 31.05.2011

50. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 53.436 KWh.
51. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
52. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
53. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget

Beskrivelse af gyllekøling

Gyllekøling etableres i tilbygningen til stald 1.

Gyllekølingsanlægget består af en varmeoptager (slinger nedstøbt under gyllekummerne) og en varmepumpe (kølemaskine). Varmepumpen fungerer som primær opvarmingskilde i stalden og starter og stopper automatisk efter behovet for varme i stalden.

I ansøgningssystemet er reduktionen af ammoniakfordampningen sat til 33 % og 8750 driftstimer årligt. Jf. de medsendte tegninger, er der 156 m² spalter i tilbygningen, hvilket svarer til arealet af gyllekummen

Reduktion (33 %) = $-0,004x^2 + x$ (x = den gennemsnitlige specifikke køleeffekt (W/m²))¹⁰

For at opnå en reduktion af ammoniakfordampningen på 33 %, skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt (x) være 39,12 W/m². Den køleeffekt, som pumpen skulle have, hvis den kørte kontinuerligt, beregnes til: 39,12 W/m² x 156 m² = 6103 Watt = 6,1 kW.

Den årlige køleydelse er således: 6,1 kW x 8.760 timer/år = 53.436 kWh.

Samlet vurdering af teknik til reduktion af ammoniakfordampning

Aalborg Kommune har beregnet emissionsgrænsen i den konkrete sag til 3444 kg NH₃-N/år. Der er korrigeret for det faktiske vægtinterval, og i beregningen er der taget højde for om udvidelsen sker i nye eller eksisterende stalde. Kun staldafsnittet "tilbygning til stald 1" er regnet som nyt.

Ansøger har frit valg med hensyn til valg af teknikker for opnåelse af det udmeldte BAT-niveau og har konkret valgt at opnå dette gennem valg af staldtype, gyllekøling og nedsat tildeling af råprotein til slagtesvinene. I godkendelsen er der stillet vilkår, som sikrer, at den forudsatte reduktion af ammoniakfordampningen opnås.

Den faktiske ammoniakemission er i ansøgningssystemet beregnet til 3436 kg N/år og det ansøgte vurderes derfor at leve op til BAT med hensyn til reduktion af ammoniakfordampningen fra ejendommen.

¹⁰ Jf. teknologibladet Køling af gylle i slagtesvinestalde, 2. udgave, 23.05.2011

Aalborg Kommune vurderer, at anvendelsen af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for slagtesvin og smågrise sikrer, at kommunens udmeldte BAT-niveau er proportionalt.

Med dette menes, at niveauet kan opnås ved hjælp af teknikker, som har en rimelig pris i forhold til den reducerede forurening samt i forhold til omkostningen pr. produceret gris. Aalborg Kommune har samlet set vurderet, at det konkrete husdyrbrug ikke adskiller sig væsentlig fra forudsætningerne som ligger til grund for fastlæggelsen af emissionsgrænseværdien for smågrise, hvorfor denne anvendes til fastsættelse af BAT-niveauet for ammoniakemissionen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er ligeledes overholdt ved hjælp af de ovenfor nævnte teknikker.

Lugt

Vilkår til lugt fra dyreholdet

54. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
55. Der skal til stadighed være en god staldhygiejne, for at begrænse lugtgener. Herunder skal sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
56. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af ejendommen giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
57. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
58. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtemissionen ikke kan overholdes.

Beskrivelse af lugt fra dyrehold

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldluftventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige målinger/oplysninger om lugt fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omkringboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg samt ved udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Tabellen viser de beregnede geneafstande og aktuelle afstande. Geneafstanden måles fra midt på staldanlægget til kant af nærmeste bolig. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Lugtgenafstandene er beregnet ved fuld besætning. Staldene "1. Flyttede staldafsnit" og "Tilbygning til stald 1" indgår i beregningen af den vægtede gennemsnitsafstand, da de ligger nærmest naboerne.

Lokalitet/område	Geneafstand, ukorrigeret	Korrigeret geneafstand	Vægtet gns.afstand	Nærmeste område
Enkelt bolig/erhverv	194 m	124 m	216 m	Rødageren 5a
Samlet bebyggelse	430 m			Ingen nærmere end Storvorde
Byzone (eksisterende og fremtidig), sommerhusområde	579 m			Storvorde

Tabel: Resultat af lugtberegning i husdyrgodkendelse.dk

Dyreholdets lugtafgivelse er i husdyrgodkendelse.dk beregnet med den nye beregningsmodel. I beregningerne indgår afstand til den pågældende lokalitet/område samt hvor meget det lugter fra de enkelte staldsystemer.

Beregningerne angiver den geneafstand, som er udtryk for den højeste beskyttelse af naboerne.

Oversigtskort med angivelse af afstand til de nærmeste naboer findes som bilag 3. Nærmeste by er Storvorde, som ligger 1 km NØ for husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse ligger længere borte. Nærmeste enkeltbolig er Rødageren 5A godt 200 m nord for svinestalden.

Vurdering af lugt fra dyrehold

Lugtberegninger viser, at husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil være til gene for omkringboende, fordi den korrigerede geneafstand (124 m) er kortere end vægtet gennemsnitsafstand (216 m). Beregningerne forudsætter, at der er god staldhygiejne samt at ventilationsanlægget svarer til hvad der normalt forekommer på husdyrbrug af denne type.

Det vurderes, at de stillede vilkår sikrer, at staldhygiejne og staldventilation ikke giver anledning til at lugten fra husdyrbruget er anderledes/værre end hvad der normalt forekommer fra denne type husdyrbrug.

Ventilationsanlægget kontrolleres og rengøres jævnligt og der er alarm ved driftsforstyrrelser eller svigt i ventilationssystemet. Dette vurderes at være BAT.

Fluer og skadedyr

Vilkår for flue- og skadedyrsbekæmpelse

59. Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
60. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).

Beskrivelse af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Generel bekæmpelse af skadedyr:

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau.

Fluer bekæmpes med rovfluer.

Rotter bekæmpes af autoriseret skadedyrsbekæmpelses firma, p.t. er det Mortalin der står for bekæmpelsen.

Vurdering af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Aalborg Kommune vurderer, at flue- og skadedyrsbekæmpelsen er effektiv og tilstrækkelig.

Transport

Vilkår for transport

61. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

Beskrivelse af transport

Udbringning af gylle forstås af ansøger på ejede arealer mens gyllemodtager sørger for resten. Der køres omkring Klarup for ikke at skulle igennem Storvorde (se bilag 1 med transportveje). Der køres primært i tidsrummet 8.00-20.00. Transporter med foder og grise sker primært ad Landevejen mod Aalborg, hvorfra der er tilkørsel til E45. Transporterne sker primært indenfor normal arbejdsdag. Dog afhenter slagteriet grise i tidsrummet 04-22.

Som det ses i tabellen, øges antallet af transporter en smule, som følge af at der er flere grise og deres gylle, som skal transporteres. Antallet af transporter med foder falder derimod, fordi der er opsat nye siloer på ejendommen svarende til 78t mod tidligere 57t.

Tabel over antal transporter før og efter udvidelse.

Transporter til og fra ejendommen	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Indlevering af dyr	5.350 stk.	6.760+500stk.	Max. 500 stk. (hver 2. uge)	26	26
Udlevering af dyr	4.480 stk.	7.140 stk.	150 stk.	30	52
Døde dyr	250 stk.	400 stk.	(2 afhentninger/uge)	104	104
Indkøbt foder	-	-	20 – 30 tons	52	36
Gylle inkl. spildevand	3.000 tons	4.100 tons	25 tons	121	164
Levering af Fyringsolie	2.000 l	2.000 l	-	4	2
Transporter i alt				337	382

Hovedparten af kornet bliver transporteret i august – september. Hovedparten af gyllen bliver udbragt i foråret (ca. 90 %) og de resterende ca. 10% bliver udbragt om efteråret.

Vurdering af transport

Aalborg Kommune vurderer, at transport til og fra husdyrbruget ikke giver væsentlige gener for naboer og øvrige boligområder ud over hvad man kan forvente af denne type husdyrbrug.

Støj

Vilkår for støj

62. Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.
63. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
64. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer.

Områdetype	Man-fre kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Man-fre kl. 18-22 Lør kl. 14-22 Søn- og helligdag kl. 7-22	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7
	Gns. værdi over referencetidsrummet	Gns. værdi over referencetidsrummet	Gns. værdi over referencetidsrummet	Maksimal værdi
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Tabel: Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejl. nr. 5 af november 1984.

Beskrivelse af støj

De væsentlige støjkloder på bedriften er støj fra ventilationsanlæg. Desuden forekommer der støj ved udfodring.

Ventilationsanlæggets er frekvensstyret og kører kun efter behov. Foderblanding sker når siloen er tom, og kan derfor foregå hele døgnet. Støj ved udfodring er kortvarig.

Tiltag mod støjkloder:

Ventilationsanlægget er optimeret og renholdes.

Der køres med omtanke ved udbringning af gylle.

Vurdering af støj

Der er ikke tidligere modtaget klager over støj fra husdyrbruget. Da anlægget ligger i god afstand fra omkringboende, vurderer Aalborg Kommune, at øget støj i forbindelse med udvidelsen ikke vil give væsentlige gener. Skulle der alligevel opstå støjgener i forbindelse med husdyrbruget, er der mulighed for at stille krav om undersøgelse af dette.

Støv**Vilkår for støv**

65. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.

Beskrivelse af støv

Staldene og ventilationen renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. Foderhåndteringen sker primært i lukkede systemer hvorved støv minimeres.

Der er ingen kendte støvgener fra ejendommens dyrehold.

Støv ved markdriften må påregnes.

Vurdering af støv

Det forventes ikke at støv giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne og det vurderes ikke at være nødvendigt at stille yderligere vilkår vedr. støv.

Lys**Beskrivelse af lys**

I staldene er lyset tændt i arbejdstiden efter behov. Derudover er lyset tændt ved udfodring udenfor arbejdstiden og i en kort periode efter udfodringen.

Der er udendørs lys ved udleveringsrummet. Lyset er placeret således, at det ikke er til gene for naboer.

Vurdering af lys

Aalborg Kommune vurderer, at udendørs lys ikke vil være generende for naboer eller passerende trafik.

8 – Arealerne

Generelt om udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet.

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som fx søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som fx ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Derfor vil en etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug som regel give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten fra udspretningsarealer kan ske via udvaskning til grundvandet som dernæst føder vandløb og søer eller via overfladeafstrømning direkte til vandløb og søer. I sidste ende ender næringsstofferne i fjorde og kystnære områder, i sjældnere tilfælde i søer.

Udvaskning til grundvandet er den primære tabsvej for kvælstof, mens fosfor som er tungtopløseligt, i højere grad er knyttet til jordpartikler end kvælstof og dermed også i højere grad tabes til vandmiljøet via erosion på vandløbsnære marker.

Vandområderne har forskellig følsomhed overfor kvælstof og fosfor. De fleste søer er følsomme overfor en øget tilførsel af fosfor, mens fjorde og kystnære områder er følsomme overfor begge næringsstoffer på forskellige tider af året. Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primær som transportvej for næringsstoffer mellem udspretningsarealer og slutrecipient. Dog kan overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale direkte til vandløbene have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen.

Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

Vilkår til udbringningsarealerne

66. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, som fremgår af bilag 1. OBS vilkår 8 vedr. ændring af arealer.
67. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,4 DE/ha pr. planår (1/8-31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 12832 kg N og 2685 kg P.
68. På bedriften skal der hvert år være 2,01 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som føl-

ge af de generelle krav må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.

69. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk nitratholdigt gødning som f.eks. affald.
70. Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.

Beskrivelse af udbringingsarealerne

I ansøgningen indgår der 91,82 ha ejede arealer og to gylleaftaler på totalt 177,88 ha. Bedriften råder derudover over et mindre naturareal på lidt over en ha, som ligeledes er indtegnet på bilag 1. Af de ejede arealer ligger ca. 11 ha i Rebild Kommune, som derfor har lavet en udtalelse i sagen (se bilag 13). Rebild Kommune har ingen indvendinger mod anvendelsen af arealerne og deres vurderinger vedr. de forskellige udpegninger er medtaget i den samlede vurdering i de relevante afsnit.

Aftalearealernes marknumre er tilføjet initialerne på den, de tilhører. JJM er således Jens Jørgen Maarup, Søndre Bygade 19, 9280 Storvorde og NON er Niels Ove Nielsen, Markvej 151, 9280 Storvorde. For arealerne tilhørende Niels Ove Nielsen er der udarbejdet særskilt arealgodkendelse efter husdyrlovens § 16.

Bedriften har årligt jordbytte med en gulerodsproducent. Det sker for at gulerodsproducenten kan have et godt sædskifte, hvor der er langt tid mellem årene hvor en given mark er tilsået med gulerødder. Et godt sædskifte betyder at ukrudt, svampe og skadedyr ikke skal bekæmpes så intensivt og dermed mindre sprøjtning af afgrøden. Mark 30 er således et midlertidigt areal i 2010, men er ikke med i 2011.

Det normale bytteforhold er ca. 1:2 i ansøgers favør. De marker der kommer ind i bedriften er beliggende i umiddelbar nærhed af de ejede arealer.

Til produktionen kræves et areal på 181,4 ha til udspreddning af husdyrgødning.

Oversigtskort, bilag 7, 8 og 9 viser udpegninger i området. Hele området er enten udpeget nitratklasse I eller ingen udpegning i forhold til nitratklasser.

Mark 30 er beliggende i både nitratklasse I og grundvandfølsomst, denne mark udgør således værst tænkelige situation i forhold til området.

Der søges til 1,4 DE pr ha. Udbragt DE vil korrigeres efter arealet således at der maksimalt udbringes 1,4 DE/ha.

Arealerne er placeret med følgende udpegninger:

- Der er ingen overlap med § 3 natur.
- Ingen arealer afvander til Natura 2000 som er fosfor følsomt.
- En del arealer ligger i Nitratklasse 1 og en enkelt mark i Nitratklasse II, hvilket medfører at der er projektilpasset med ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige svarende til 2,01 %.
- De ejede arealer og den ene gylleaftale ligger i samme nitratfølsomme indvindingsområde. Mark 30 (forpagtning) ligger i et separat nitratfølsomt indvindingsområde.

råde. Arealer i grundvand har efter projektilpasningen enten en uændret eller faldende udvaskning.

Anden organisk gødning

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft, e.l.

Vurdering af udbringningsarealerne

Da godkendelsen kun omfatter de arealer, der er indtegnet i bilag 1, gør Aalborg Kommune opmærksom på, at ændringer i udbringningsarealer (jordbytte) skal anmeldes til og godkendes af kommunen før ibrugtagning, jf. vilkår 8.

Grundvand

Beskrivelse af nitratudvaskning til grundvand

Syv arealer ligger helt eller delvist inden for OSD 1435 i et område, der er kortlagt som nitratfølsomt indvindingsområde med stor sårbarhed. Udvasningen fra de syv arealer vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af den grundvandsressource, som benyttes i dag.

Mark 30-0 ligger inden for indvindingsoplandet til Storvorde Vandværk. Arealet ligger ca. 800-900 m fra vandværkets indvindingsboringer. Storvorde Vandværk indvinder i dag vand med et indhold af nitrat på omkring 50 mg/l, hvilket svarer til grænseværdien for nitrat i drikkevand. Der foreligger ikke en handlingsplan for vandværket, men det er Aalborg Kommunes vurdering, at vandværket ikke er bæredygtigt på sigt.

Det sidste areal, beliggende ved Kongerslev ligger inden for OSD 1452, men er ikke kortlagt som nitratfølsomt indvindingsområde. Den nyeste kortlægning viser endvidere, at arealet ligger uden for indvindingsoplandet til Kongerslev Vandværk.

Arealerne i Rebild Kommune ligger ikke i nitratfølsomt indvindingsområde.

Vurdering af nitratudvaskning til grundvand

Udvasning af nitrat er på 75-94 mg/l i det ansøgte projekt, og der er ingen merbelastning i forhold til nudriften. Aalborg Kommune har jf. ovenstående ingen indvendinger mod det ansøgte projekt. Den fulde vurdering inkl. kortbilag fremgår af bilag 10.

Overfladevand

Beskrivelse af nitratudvaskning til overfladevand

Ca. 68 ha af arealerne ligger i nitratklasse 1. Disse arealer afvander til Langerak via hhv. Lindenberg Å, Damgrøft og Nørrekærs Grøft. Ca. 13 ha ligger i nitratklasse 2 og afvander til Kattegat via Haslevgårds Å. Resten af arealerne (ca. 11 ha i Rebild Kommune) ligger udenfor nitratklasse.

Aalborg Kommune vurderer

Nitratklasserne afstedkommer, at dyretrykket skal reduceres til 83,81 %, men ved etablering af 2,01 % ekstra efterafgrøder, kan et dyretryk på 1,4 DE/ha opretholdes, og beskyttelsesniveauet for udvaskning af nitrat til overfladevand er overholdt.

Fosfor

Beskrivelse af fosfor

Alle arealer ligger i P-klasse 0. Markerne 5 og 7 ligger i fosforfølsomt område, der afvander til habitat (Kattegat), men da jordtypen er lerblandet sandjord, ikke lavbund og ikke drænet, er det ikke problematisk i forhold til husdyrloven.

Vurdering af fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof er fosfortilførslen til udbringningsarealerne beregnet til 29,2 kg /ha/år. Det overstiger afgrødernes behov, som er beregnet til 22,2 kg P/ha/år i det godkendte projekt. Fosforoverskudet i projektet er således 7,0 kg P/ha/år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser imidlertid, at kravet om fosforoverskud er overholdt.

BAT-emissionsgrænseværdien for fosfor er beregnet vha. Miljøstyrelsens vejledning: For slagtesvin må der maksimalt være 20,5 kg P/DE og for smågrise maksimalt 27,6 kg P/DE:

Slagtesvin	221,37 DE	20,5 kg P/DE	4538 kg P
Smågrise	32,57 DE	27,8 kg P/DE	905 kg P
I alt = max.	253,94 DE	-----	5443 kg P

Den producerede mængde fosfor i projektet er i ansøgningen beregnet til 5303 kg P/år og Aalborg Kommune vurderer, at BAT-kravet til fosfor er overholdt.

Direkte afstrømning til vandløb, søer og beskyttet natur

Nogle af udbringningsarealerne (aftalearealerne) er vandløbsnære, men skråner på intet sted stærkt ned mod vandløbene (Lindborg Å og Møllebæk). Lindborg Å er, på den af projektet berørte strækning, højt målsat i husdyrlovens terminologi: B2-målsat, dvs. opholds- og opvækstvand for laks.

Der er ingen større særskilt målsatte søer inden for projektet.

Da terrænet er meget fladt, vurderes at erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbet under kraftig regnskyl ikke er en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på minimum 2 meter, jf. Vandløbslovens § 69.

Vurdering af marine områder i forhold til habitatdirektivet

Omkring 68 ha af arealerne i Aalborg Kommune afvander til Langerak i Limfjorden, og dermed indirekte til habitatområder i henholdsvis Nibe/Gjøl Bredning og Aalborg Bugt. Omkring 13 ha af arealerne afvander direkte til Kattegat, der er en del af Habitatområde 14.

Aalborg Kommune har vurderet det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområderne i forhold til habitatbekendtgørelsen, jf. bilag 11 og 12. På denne baggrund vurderer kommunen, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til Nibe/Gjøl Bredning og til Aalborg Bugt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder og projekter i området, vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

Vurdering af udbringnings- og afgræsningsarealer i forhold til natur

Bilag IV arter og andre beskyttede arter

Da ammoniakdepositionen ikke vil påvirke § 3 arealerne i området omkring Rødageren 6 i væsentlig grad, vurderes det at udvidelsen har en neutral effekt for disse Bilag IV-arter, som muligvis kan forekomme på de § 3 beskyttede arealer. Udbringningsarealerne er arealer, der allerede er i omdrift eller delvis omdrift, og derfor er det usandsynligt, at der befinder sig Bilag IV arter på disse arealer. Det vurderes på denne baggrund, at godkendelsen af anlægget på Rødageren 6 ikke vil beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter, rødlistearter eller ansvarsarter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af tilgængelige data over fund af arter (Aalborg Kommunes egne registreringer, hjemmesiden: www.habitatarter.dk/ og Naturdata i Danmarks Miljøportal) – se desuden bilag 6.

9 – Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Princippet om BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Opfyldelse af BAT-krav kan altså indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Beliggenhed i et særligt følsomt område skærper ikke kravet om BAT, men det modsatte gør sig heller ikke gældende, så en uproblematisk beliggenhed fritager ikke et landbrug fra et overholde BAT. Nedenstående er et supplement til de afsnit om BAT, som er indsat under de enkelte del-afsnit.

Vilkår til BAT

71. Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpepestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.

Management

Af BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 fremgår, at det kan det betragtes som BAT at registrere forbruget af næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at evt. ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugere samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Der er en meget fin hygiejne på ejendommen, og der er stor fokus på at minimere foder-spild.

Grisene leveres til Danish Crown, og produktionen lever derfor op til "code of praxis", der er udformet af slagteriet.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ammoniakemissionen fra anlægget ligger under det niveau, som Aalborg Kommune har vurderet som værende opnåeligt ved anvendelse af BAT. Ansøger har opnået dette ved at anvende følgende teknikker: staldsystem i tilbygningen, foderoptimering (nedsat tildeling af råprotein til slagtesvinene) og gyllekøling.

Emissionen er 3436 kg N/år – og med en vejledende max. emission på 3444 kg N/år, vurderer Aalborg Kommune, at bedriften overholder kravet til BAT.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Fosforemissionen fra anlægget ligger under det niveau, som Aalborg Kommune har vurderet som værende opnåeligt ved anvendelse af BAT. Ansøger har opnået dette ved anvendelse af de generelle normer.

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden.

Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gener fra husdyrbruget

Øvrige gener fra husdyrbruget (lugt, støj, støv, lys og lignende) udgør hovedsageligt et problem i miljømæssig henseende, såfremt et husdyrbrugs anlæg ligger i nærheden af naboer, der kan blive påvirket. Da afstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt er over 200 m, har Aalborg Kommune vurderet, at generne ikke er væsentlige.

Aalborg Kommune vurderer desuden, at disse gener skal reguleres med udgangspunkt i de lokale forhold, der er gældende for det pågældende husdyrbrug, med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens § 27, stk. 1, 2. punktum, nr. 1 og husdyrgodkendelsesbekendtgø-

relsens § 11, stk. 1, nr. 3 og 11 – og for så vidt angår lugt: husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B (beskyttelsesniveauet for lugt).

Miljøstyrelsen har med samme begrundelse undladt at fastsætte vejledende emissionsgrænser for disse parametre.

Området er i øvrigt kun i meget begrænset omfang behandlet i BREF dokumentet for fjerkræ- og svinebrug.

Forbrug af vand og energi

Det er vanskeligt at opstille egentlige grænser for forbruget af vand og energi. Hertil kommer, at vand- og energiforbrug i et vist omfang afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af forurening.

Ifølge BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 samt det tværgående BREF-dokument om energi betragtes det som BAT, at arbejde på at optimere energieffektiviteten på anlægget. Endvidere kan det betragtes som BAT at registrere vand- og energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på vand- og energibesparende egenskaber.

I dette projekt sker dette bl.a. i forbindelse med ventilationsanlægget, som er én af de særligt energiforbrugende installationer. Desuden spares energi ved at varmen fra gyllekøllingen udnyttes i stald og stuehus og at varmerørene i klimastalden isoleres med rørskåle.

Samlet vurdering i forhold til BAT

Samlet set vurderer Aalborg Kommune, at det ansøgte lever op til BAT på alle relevante punkter herunder management, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring af husdyrgødning. Ved fremtidige renoveringer af staldene, skal ændringerne på forhånd være BAT-vurderet og godkendt af tilsynsmyndigheden.

De stillede vilkår i forhold til vand, energi og affaldshåndtering sikrer at husdyrbruget til stadighed har fokus på affaldssortering samt energi- og vandforbrug.

Den beskrevne drift af husdyrbruget, herunder opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer at miljøpåvirkninger og eventuelle gener fra husdyrbruget er begrænset mest muligt.

10 – Alternative løsninger og 0-alternativet

Alternative løsninger

Der er ikke nogen alternativer i forhold til placering af husdyrbruget, da ansøgningen har hovedparten af ansøgt dyrehold i eksisterende bygninger.

I ansøgningen er indregnet en tilbygning af stald 1 på knap 200 m². Denne tilbygning er ikke af en størrelse, så det vil være relevant at placere den på en isoleret lokalitet.

Ansøger ejer en anden ejendom. Denne ejendom har dog ingen væsentlig husdyrproduktion, og derfor vil det ikke hensigtsmæssigt ansøge om udvidelse af denne ejendom med 200 m² stald.

Der er således ingen hensigtsmæssige alternativer til ansøgningen.

Placeringen af gyllebeholderen sker på ansøgt ejendom, da der kun er 800 m³ plus kanaler til opbevaring af husdyrgødning på ejendommen. En del af udspretningsarealet ligger mest hensigtsmæssigt i forhold til Rødageren 6. Placering af lagertanken på Rødageren 6 vil derfor ikke give unødige transporter med husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes samlet set at de behandlede alternativer ikke er bedre end det ansøgte projekt.

0-alternativ

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor må produktionen løbende optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Rødageren 6 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen, er det Aalborg Kommunes vurdering, at udvidelsen på Rødageren 6 ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården end ved den nuværende produktion.

11 – Husdyrbrugets ophør

Foranstaltninger ved ophør af produktion

I forbindelse med ophør, vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet. Den sidste del vil blive fjernet med slamsluger.

Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen.

Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren.

Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug.

Andet affald vil blive afhændet efter gældende regler.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Ved ophør af driften på husdyrbruget skal følgende foranstaltninger udføres:

Vilkår for nedlukningsplan

72. Ved virksomhedens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.
  - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.
  - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.
  - Oliekanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.
73. Oplagring af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.
74. Opbevaring af foder herunder evt. ensilagestakke skal bortskaffes.
75. Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer (se afsnittet om affald).

Kommunen vurderer

Aalborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

12 - Kontrol, egenkontrol og dokumentation

Vilkår for tilsyn, kontrol og egenkontrol

76. Der skal foreligge dokumentation, der viser dyreholdets størrelse og sammensætning, f.eks. gødningsregnskab, slagterifregning og E-kontrol.
77. Der skal foreligge dokumentation for udbringningsarealernes placering f.eks. i form af markplan og markkort.
78. Der skal føres logbog for gyllebeholdere. Logbogen skal føres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens anvisning og som min. indeholde flg. punkter:
- flydelagets omfang
  - evt. årsag til manglende flydelag
  - omrøring (propel el. pumpe)
  - tømning (helt el. delvist)
  - tilførsel af snittet halm, leca, fast gødning el. lign.
79. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal producerede dyr
  - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
  - foderforbrug pr. kg tilvækst
  - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne
- Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
80. N ab dyr for slagtesvinene skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år X (*for eksempel 2011*) til 15. februar i år X+2 (*for eksempel 2013*).
81. Ved anvendelse af gyllekøling skal der indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
  - kontrol af kølekredsens ydelse.
82. Enhver form for driftsstop i gyllekølingen skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 7 dage.
83. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

84. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved afsætning/modtagelse af husdyrgødning skal mængden af kg N dokumenteres via underskrevet Skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab. Mængden af afsat/modtaget kg P skal dokumenteres via overførelsesaftaler hvoraf det skal fremgå, hvor meget fosfor der samlet er i den afsatte/modtagne husdyrgødning.
85. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for ekstra efterafgrøder/øget andel roer, græs og græsefterafgrøder ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, f.eks. i form af gødningsregnskaber, ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen eller nøgletal fra markplanen.
86. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, enkeltbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
87. Der skal føres register over bedriftens affald. Registeret samt kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

Bilagsliste

1. Arealer og transportveje
2. Bygningsoversigt
3. Afstande til naboer og by
4. Energitjek
5. Beredskabsplan
6. Naturvurdering m. kortbilag
7. Nitratklasse-udpegninger
8. Fosfor- udpegninger
9. Grundvands- udpegninger
10. Grundvandsvurdering m. kortbilag
11. Nibe-Gjøl konsekvensvurdering af habitat
12. Kattegat/Aalborg Bugt konsekvensvurdering af habitat
13. Høringssvar fra Rebild Kommune

Lovoversigt og kildehenvisninger

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. (Lov nr. 1572 af 20/12 2006) Populær titel: Husdyrloven

Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (Lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22/12 2006)
Populærtitel: Miljøbeskyttelsesloven

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. (Bek. nr. 294 af 31/3 2009). Populær titel: Godkendelsesbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. 1695 af 19/12 2006)
Populær titel: Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav mv. (Bek. nr. 1152 af 23/11/2006)

Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Bek. nr. 463 21/05/2007)
Populærtitel: Bekendtgørelse om brugerbetaling

Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Bek. nr. 259 af 23/3/2010)
Populær titel: Olietankbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om affald (Bek. nr. 48 af 13/01 2010)
Populær titel: Affaldsbekendtgørelsen

Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984

Bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (Bekendtgørelse nr. 268 af 31/03 2009)

Aalborg Renovationsvæsens affaldsregulativer (findes på www.skidt.dk):
Overgangsregulativ for affald fra virksomheder, januar 2010
Regulativ for klinisk risikoaffald, januar 2009
Regulativ for dagrenovation, januar 2008

Samlet oversigt med vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Rødageren 6, 9280 Storvorde, herunder alle arealer der er vist på bilag 1.
2. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest 3. oktober 2014, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
  - a. Når besætningen er nået op på det tilladte antal dyreenheder
  - b. Besætningens/produktionens størrelse den 3. oktober 2013
  - c. Besætningens/produktionens størrelse den 3. oktober 2014
6. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er oktober måned 2019. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i husdyrlovens § 40, stk. 2.
7. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
8. Enhver ændring i driften, indretningen eller bygningsmassen samt udbringningsarealer skal anmeldes til og være godkendt af Aalborg Kommune inden gennemførelsen.
9. Tilbygningen til slagtesvinestalden og nyt udleveringsrum skal placeres som vist på bilag 2, og bygningerne skal udføres i samme slags materiale som de eksisterende bygninger.
10. Den nye gyllebeholder skal placeres som markeret på bilag 2 og opføres i overensstemmelse med gældende byggeblad.
11. Der må ikke anvendes materialer med lysreflekterende overflader.
12. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyrehold	An-tal	Antal stipladser	Ind- og af-gangsvægt	DE	Staldsystem
Smågrise, smågri-sestald, 11	6760	1040	7,2-31 kg	32,57	Toklimastald, delvist spalte-gulv
Slagtesvin, eksiste-rende stald, 6	2760	690	31-113 kg	85,51	Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv
	1000	250	31-113 kg	30,98	Drænet gulv + spalter (33/67)
Slagtesvin, "flytte-de" stald, 1	2550	720	31-113 kg	79,00	Drænet gulv + spalter (33/67)
Slagtesvin, tilbyg-ning til stald 1	830	240	30-113 kg	25,88	Delvist spaltegulv, 25-50% fast gulv
Slagtesvin i alt	7140		DE i alt	253,94	

13. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.
14. Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året. Jf. logbog, og skal desuden vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftsstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.
15. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at spild undgås.
16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
17. De energibesparende foranstaltninger foreslået i energirapporten skal gennemføres som beskrevet i rapporten: ved renovering eller ventilatorfejl i nuværende slagtesvinestald og klimastald, skal ventilationen skiftes til en mere energibesparende type.
18. Afløb fra stalde og anlæg skal føres gennem tætte og lukkede ledninger til beholdere for flydende husdyrgødning.
19. Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til opsamlingsbeholder eller gyllesystem og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
20. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en godkendt vaskeplads.
21. Påfyldning af sprøjtemateriel skal foregå på godkendt vaskeplads med støbt bund med afløb til opsamlingsbeholder eller gylletank eller i marken.
22. Register over affaldsproduktionen samt dokumentation for bortskaffelse af dette skal opbevares i 5 år.
23. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.
24. Affald skal bortskaffes efter gældende regler, herunder kommunens regulativer for affald.
25. Ved aflevering af farligt affald på genbrugsplads skal der medbringes en udfyldt deklaration, som skal påtegnes på genbrugspladsen. Deklaration kan findes på www.skidt.dk.
26. Brugte kanyler og skalpeller skal opbevares i kanylebokse og bortskaffes til godkendt modtageanlæg, dvs. Aalborg Kommunes ordning for klinisk risikoaffald.
27. Lægemiddelrester, emballage herfra skal bortskaffes som farligt affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
28. Genanvendeligt affald (eksempelvis pap og papir) skal frasorteres det øvrige affald og skal herefter afleveres til genbrug.
29. Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om farligt affald.
30. Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
31. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med

- tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefende dyr.
32. Olietromler mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
  33. Lagre af kemikalier til rengøring af stalde skal opbevares i et rum uden afløb.
  34. Sprøjtemidler skal opbevares utilgængeligt for børn og i et rum uden afløb. Giftige midler skal opbevares aflåst.
  35. Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
  36. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
  37. Handelsgødning skal opbevares på fast bund.
  38. Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke og på en støbt plads med afløb til gyllebeholder eller opsamlingsbeholder, som kan rumme indholdet i den største af tankene. Spild af flydende handelsgødning opsamlet i gyllebeholder eller opsamlingsbeholder må udbringes på marker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Beholdere for flydende handelsgødning skal anmeldes til kommunen efter byggeovens regler.
  39. Påfyldning og aftapning af flydende handelsgødning skal ske under konstant overvågning.
  40. Beholdere for flydende handelsgødningsgødning skal indgå i bedriftens beredskabsplan, og ved større udslip skal beredskabstjenesten alarmes, og tilsynsmyndigheden skal underrettes.
  41. Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
  42. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: Aalborg Kommune, Teknik og Miljøforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00.
  43. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på bedriften.
  44. Der skal fra husdyrbruget afsættes den mængde husdyrgødning, som ikke kan udbringes på egne arealer, jf. Harmonireglerne. Dvs. max 12.517 kg N og 2618 kg P svarende til 125,4 DE i planperioden (1/8 til 31/7)
  45. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages
  46. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
  47. Påfyldning af gylle ved gyllebeholderen skal finde sted på en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Påfyldningspladsen skal rengøres for spild af flydende

husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet og der udover efter enhver aktivitet.

48. Den totale mængde N af dyr pr. år beregnet som N af dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 23.270 kg N pr. år.
54. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
55. Der skal til stadighed være en god staldhygiejne, for at begrænse lugtgener. Herunder skal sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
56. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af ejendommen giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
57. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
58. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtemissionen ikke kan overholdes.
59. Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra statens skadedyrlaboratorium.
60. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).
61. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
62. Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.
63. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
64. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer.
65. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.
66. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, som fremgår af bilag 1. Obs vilkår 8 vedr. ændring af arealer.
67. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,4 DE/ha pr. planår (1/8-31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 12832 kg N og 2685 kg P.
68. På bedriften skal der hvert år være 2,01 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.

69. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk nitratholdigt gødning som f.eks. affald.
  70. Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.
  71. Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
  72. Ved virksomhedens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.
    - gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.
    - alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.
    - olietanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.
  73. Oplagring af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.
  74. Opbevaring af foder herunder evt. ensilagestakke skal bortskaffes.
  75. Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer (se afsnittet om affald).
  76. Der skal foreligge dokumentation, der viser dyreholdets størrelse og sammensætning, f.eks. gødningsregnskab, slagterifregning og e-kontrol.
  77. Der skal foreligge dokumentation for udbringningsarealernes placering f.eks. i form af markplan og markkort.
  78. Der skal føres logbog for gyllebeholdere. Logbogen skal føres i overensstemmelse med miljøstyrelsens anvisning og som min. indeholde flg. punkter:
    - flydelagets omfang
    - evt. årsag til manglende flydelag
    - omrøring (propel el. pumpe)
    - tømning (helt el. delvist)
    - tilførsel af snittet halm, leca, fast gødning el. lign.
  79. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
    - antal producerede dyr
    - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
    - foderforbrug pr. kg tilvækst
    - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne
- logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
80. N ab dyr for slagtesvinene skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år x (*for eksempel 2011*) til 15. februar i år x+2 (*for eksempel 2013*).
  81. Ved anvendelse af gyllekøling skal der indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af

gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
  - kontrol af kølekredsens ydelse.
82. Enhver form for driftsstop i gyllekølingen skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 7 dage.
  83. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereportager skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
  84. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved afsætning/modtagelse af husdyrgødning skal mængden af kg N dokumenteres via underskrevet skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab. Mængden af afsat/modtaget kg P skal dokumenteres via overførselsaftaler hvoraf det skal fremgå, hvor meget fosfor der samlet er i den afsatte/modtagne husdyrgødning.
  85. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for ekstra efterafgrøder/øget andel roer, græs og græsefterafgrøder ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, f.eks. i form af gødningsregnskaber, ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen eller nøgletal fra markplanen.
  86. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, enkeltbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
  87. Der skal føres register over bedriftens affald. Registeret samt kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

Tegnforklaring:

Rød = Ejet

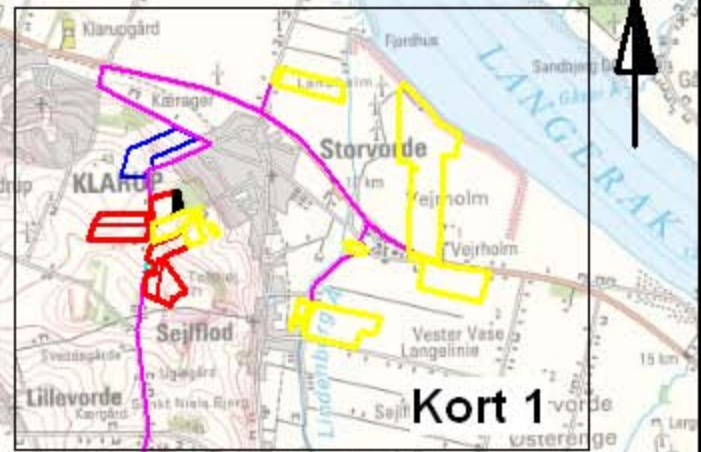
Blå = Forpagtet

Sort = Ej udspredding

Gul = Gylleaftale

Pink = Eksterne transportveje

Lyseblå = interntransportveje

AGRI NORD

Natur & Miljø

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

Skema nr. 8795

Arealoversigt og transportveje

Dato: 16.12.2010 / 15:23:47

Bilag 1a

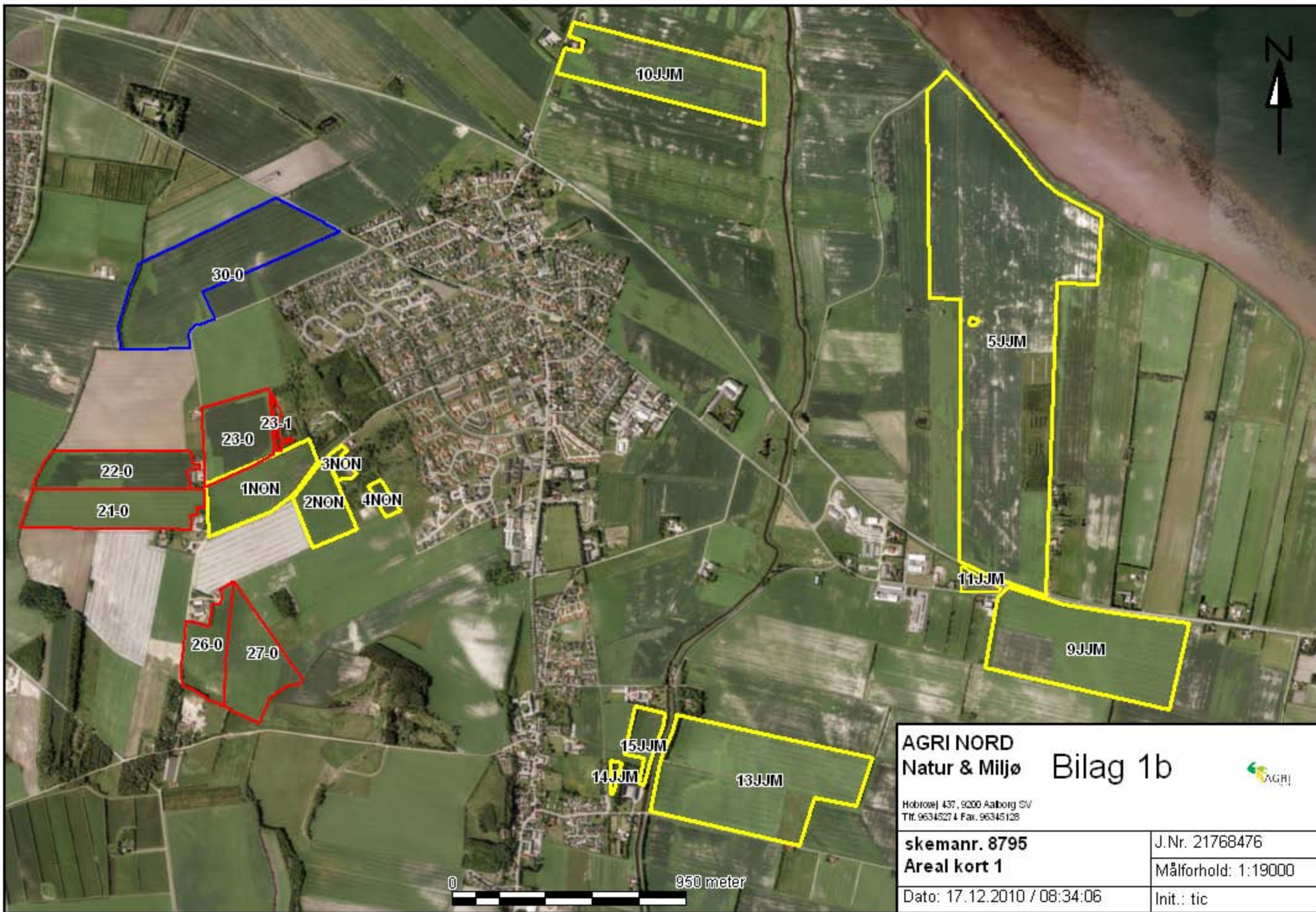

J.Nr. 21768476

Målforhold: 1:90000

Init.: tic

0 4500 meter

AGRI NORD
Natur & Miljø Bilag 1b

Hobrovej 437, 9000 Aalborg SV
 Tlf. 96345274 Fax. 96345128

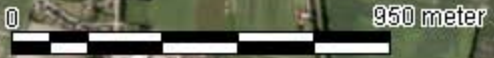
skemanr. 8795
Areal kort 1

J.Nr. 21768476

Målförhold: 1:19000

Dato: 17.12.2010 / 08:34:06

Init.: tic

AGRI NORD
Natur & Miljø

Bilag 1c

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

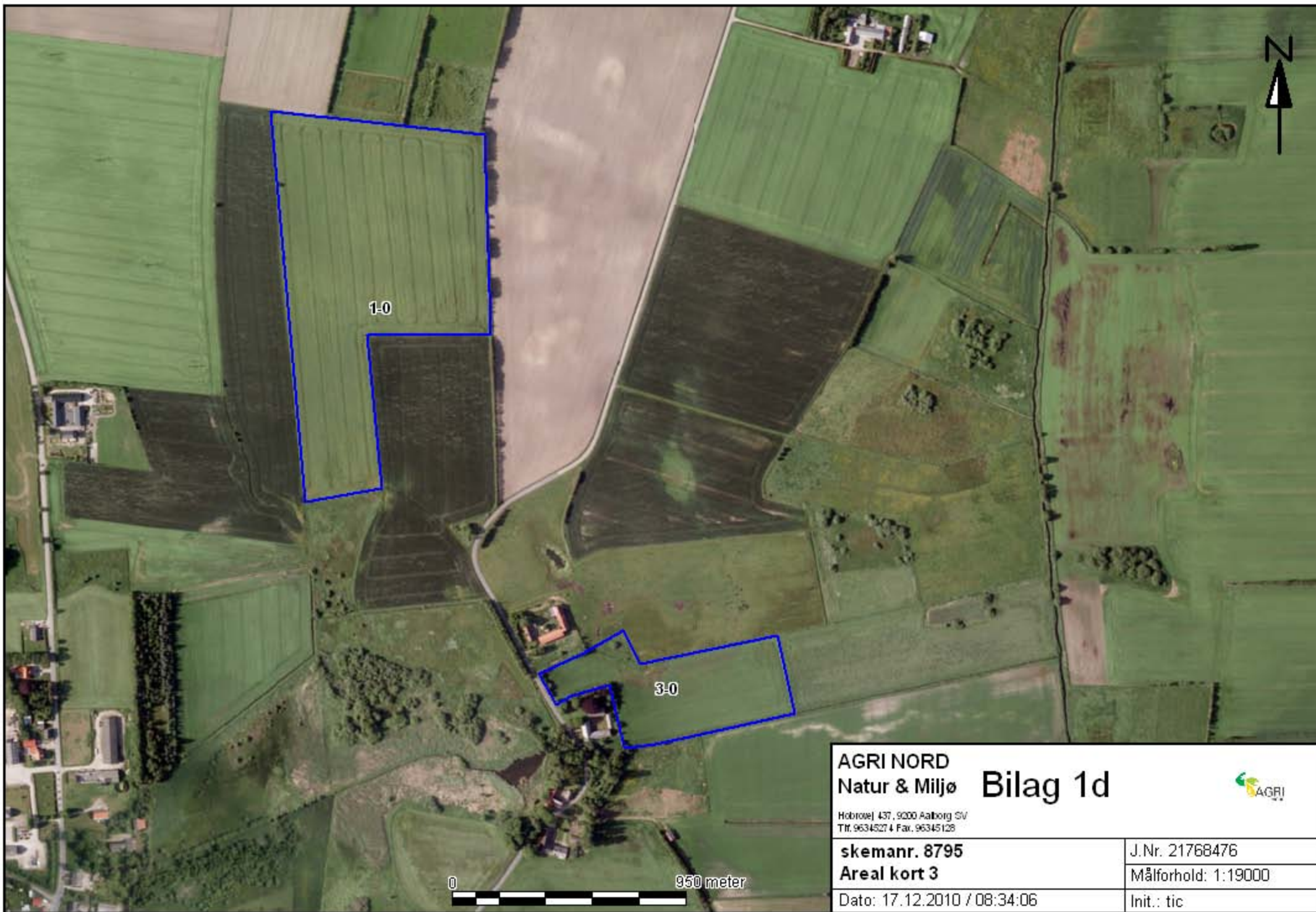
skemanr. 8795
Areal kort 2

J.Nr. 21768476

Målforhold: 1:19000

Dato: 17.12.2010 / 08:34:06

Init.: tic

AGRI NORD
Natur & Miljø Bilag 1d

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

skemanr. 8795
Areal kort 3

J.Nr. 21768476

Målforhold: 1:19000

Dato: 17.12.2010 / 08:34:06

Init.: tic

0 950 meter

Gylletank i den retning
Se bilag 2a

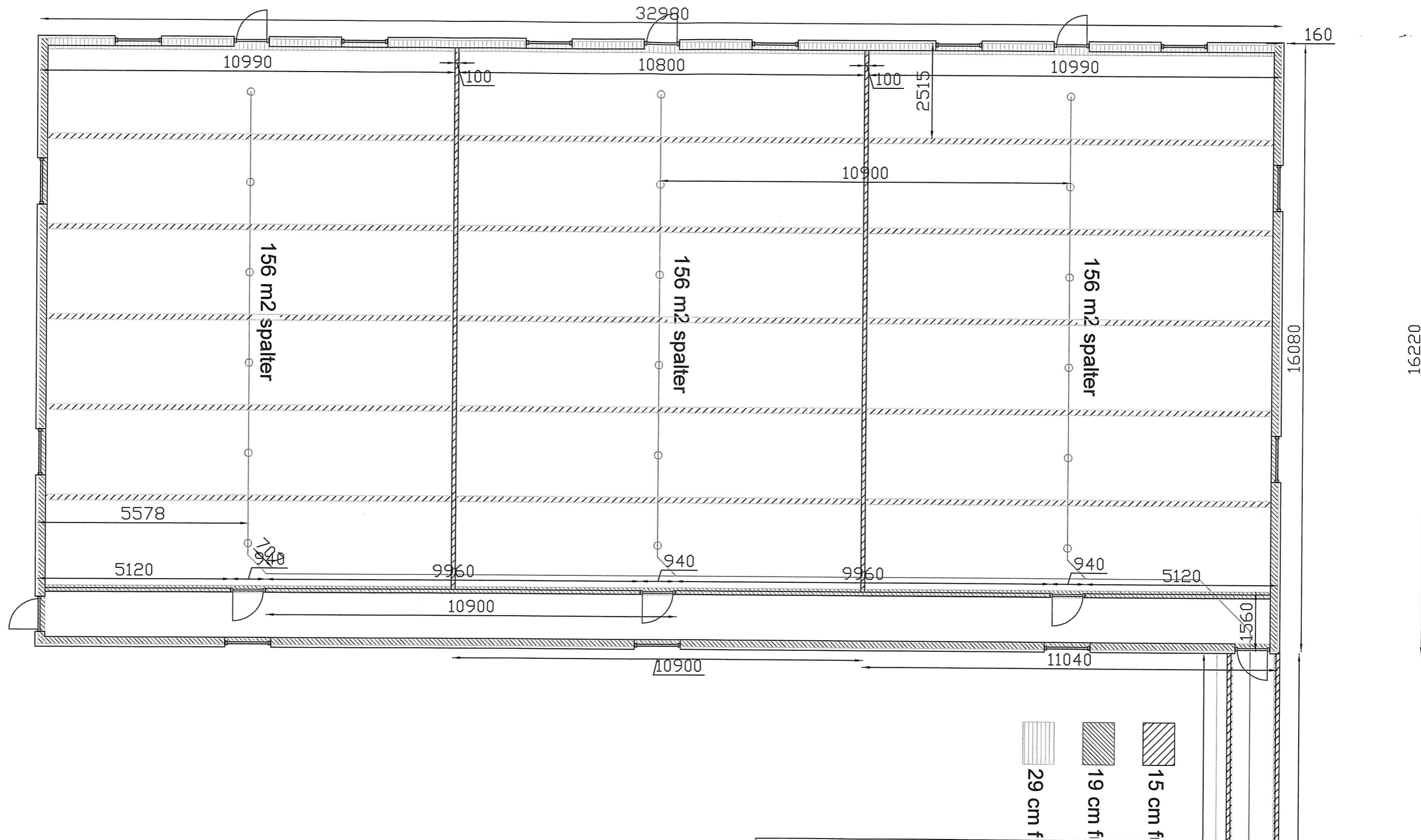
- 1. Flyttede slagtesvinestald
- 2. Velfærdsrum
- 3. Fordelingsgang
- 4. 45 t silo
- 5. Halmlade
- 6. Slagtesvinestald
- 7. Nyt udleveringsrum
- 8. Dybstrøelses stald
- 9. Møddingsplads
- 10. Forbeholder
- 11. Smårise stalden
- 12. Eksisterende gylletank 800 m³
- 13. 9 og 18 t siloer
- 14. Ansøgt 2.500 m³ gylletank

Rødageren

0 48 meter

AGRI NORD Natur & Miljø Bilag 2a 	
<small>Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV Tlf. 9634527 4 Fax. 96345128</small>	
Skemanr.: 8795 Bilag 2: Bygninger. Ver. 3 Dato: 11.05.2010 / 11:25:31	J.Nr. 21768476 Målforhold: 1:962 Init.: bft

Bilag 2c. Byggetegning
stald 1 ("flyttet" staldafsnit)

Svensen Kongerslev

9293 Kongerslev - Telefon 98331422

Mål & Tema: 1:100, Grundplan

Dato & Sign.: 22-11-2007, NMB

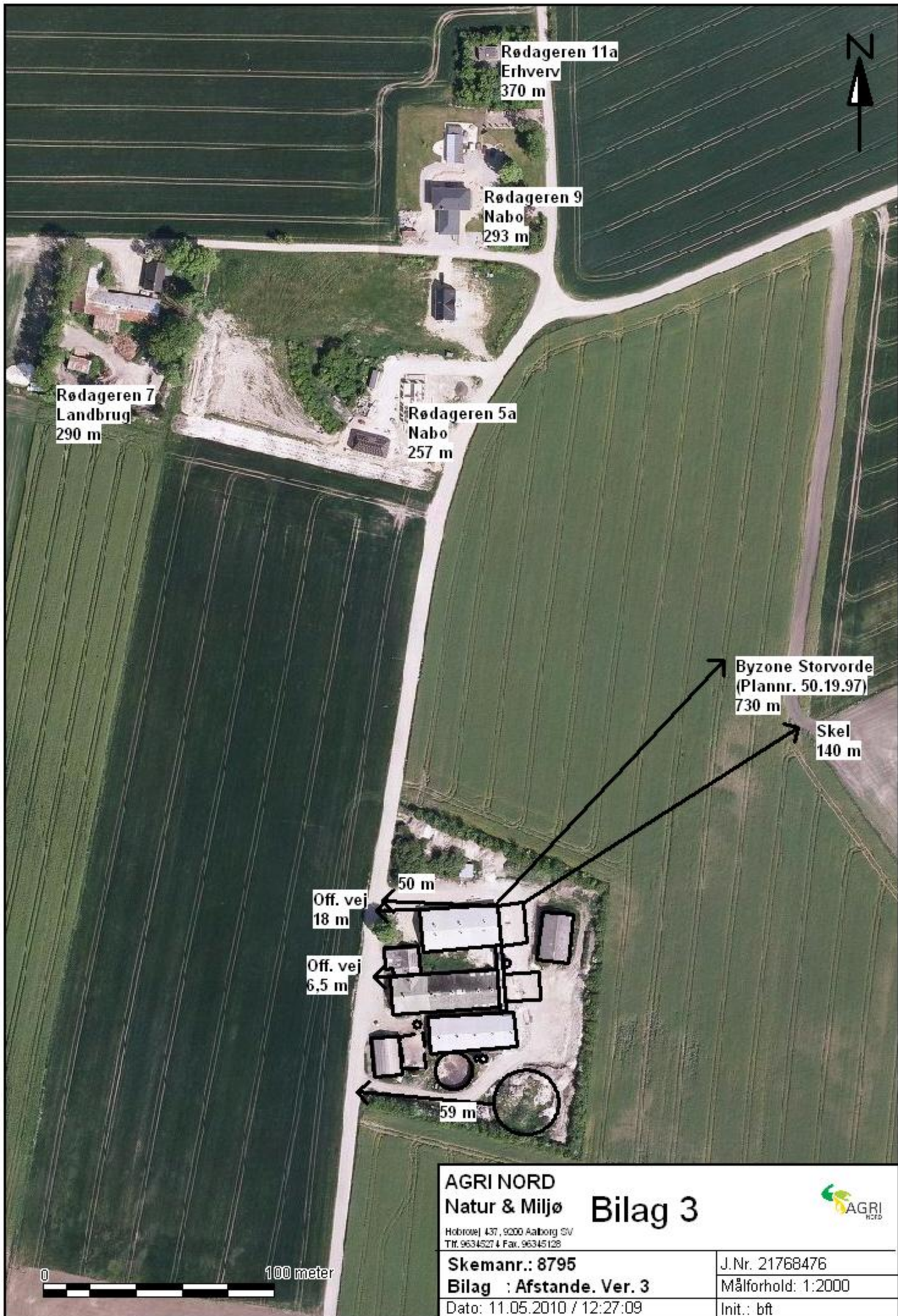
Bygherre: Hans Henrik Nielsen

Sag: Svinestald

Rev.:

Byggeplads: Rødageren 3, 9280 Storvorde

Energitjek

Rådgiver fra Energi Nord A/S:
Kim Johansen – tlf. 9936 9778
khj@energinord.dk
Aalborg, den 4. oktober 2010

Kundedata	
Landbrug: Hans Henrik Winther Nielsen	CVR-nr. 17-66-90-79
Adresse: Rødageren 6, 9280 Storvorde	P-nr. 1.001.335.176
Kontaktperson: Hans Henrik Winther Nielsen	Tlf. 2176 8476

Virksomhedsdata	
Klimastalde (stipladser)	4 * 240 + 120 stk.
Slagtesvinsstald (stipladser)	7 * 200 stk.
Opvarmning	Oliefyr (nyere)
Elforbrug 2009	86.683 kWh/år

Kalkulationspriser og forudsætninger

I tabellen herunder er vist, hvilke kalkulationspriser for energi og vand, der er anvendt i denne rapport. I priserne er der indeholdt de afgifter, som jeres branche normalt ikke kan trække fra i regnskabet.

Energiart	Let proces
Elpris	0,70 kr./kWh
Olie pris	0,50 kr./kWh

Resultat af gennemgangen

Ved gennemgangen af jeres landbrug, er vi kommet frem til følgende:

Ventilation i slagtesvinestalde		Se besparelsesforslag 1
Ventilation (nuværende)		Undertryksventilation multistep.
Ventilationsforslag		Ved renovering eller ventilatorfejl i nuværende slagtesvinestald bør ventilation skiftes til EC-ventilation.
Elbesparelse		19.320 kWh /år
Varmebesparelse		kWh /år
Besparelse i CO ₂ /år		9.274 kg CO ₂ /år

CO₂/el Aalborg 0,48 kg/kWh. Kilde: Håndbog for Energikonsulenter, 2004.

CO₂-besparelse = 19.320 kWh * 0,480 CO₂/kg/kWh = 9.274 kg CO₂/år.

Ventilation i klimastalde		Se besparelsesforslag 2
Ventilation (nuværende)		Undertryksventilation multistep
Ventilation (nybygning)		Ved renovering eller ventilatorfejl i nuværende klimastalde bør ventilation skiftes til EC-ventilation.
Elbesparelse		6.956 kWh /år
Varmebesparelse		kWh /år
Besparelse i CO ₂ /år		3.339 kg CO ₂ /år

CO₂-besparelse = 6.956 kWh * 0,480 CO₂/kg/kWh = 3.339 kg CO₂/år.

Varmør i klimastald		Se besparelsesforslag 3
Varmør nuværende		I teknikum og gangene ved klimastalde er der uisoleret rør.
Varmør forslag		Rør bør isoleres med rørsåle.
Elbesparelse		kWh /år.
Varmebesparelse		14.135 kWh /år.
Besparelse i CO ₂ /år		2.827 kg CO ₂ /år.

1 l olie = 10 kWh varme.

Kilde: www.energitjenesten.dk.

1 l olie = 2 kg CO₂. Kilde www.1tonmindre.dk.

Kg CO₂/ kWh = 2 kg CO₂/ 10 kWh/l olie = 0,20 kg CO₂.

Besparelse CO₂ = 14.135 kWh * 0,20 kg CO₂ = 2.827 kg CO₂/år.

Belysning		Ingen besparelser
Belysning		Lyset tændt ved arbejde i stald, samt orienteringslys i stald. Mest energioptimale.
Elbesparelse		kWh/år.
Varmebesparelse		kWh /år.
Besparelse i CO ₂ /år		CO ₂ /år.

Varme klimastalde		Ingen besparelser
Slagtesvinestald (nuværende drift)	Der bruges rumvarme i klimastaldene de første 14 dage og ved udtørring af stald.	
Elbesparelse	kWh/år.	
Varmebesparelse	kWh/år.	
Besparelse i CO ₂ / år	kg CO ₂ /år.	

Samlede besparelser:

Ved at foretage de forskellige ændringer, kan der samlet spares følgende:

Benævnelse - samlede besparelser		
Elbesparelse	26.276 kWh/år	18.393 kr./år
Varmebesparelse	14.135 kWh/år	7.068 kr./år
Øvrig besparelse		kr./år
Samlet besparelse	40.411 kWh/år	25.461 kr./år
Investering		kr.
Simpel tilbagebetalingstid		år
Fortjeneste efter 3 år		kr.
	Elpris: 0,70 kr./kWh	Varmepris: 0,50 kr./kWh

Benævnelse - ventilation i slagtesvinstalde		Forslag nr.: 1
Elbesparelse	19.320 kWh/år	13.524 kr./år
Varmebesparelse	kWh/år	kr./år
Øvrig besparelse		kr./år
Samlet besparelse	19.320 kWh/år	13.524 kr./år
Investering		kr.
Simpel tilbagebetalingstid		år
Fortjeneste efter 3 år		kr.
	Elpris: 0,70 kr./kWh	Varmepris: 0,50 kr./kWh

Beskrivelse af den nuværende drift

I nuværende slagtesvinstald er der syv sektioner med 200 slagtesvin pladser i hver sektion. Energiforbrug i slagtesvinstalde 30 kWh/gris, ved undertryksventilations ydelse 30 m³/W. Landbrugsinfo.dk.

Energiforbrug i dag:

Energiforbrug: 7 * 200 stk. * 30 kWh/stiplads = 42.000 kWh/år

Forslag til ændring

Ved renovering eller defekt ventilator bør der installeres EC-ventilator, som sparer 46 % af energiforbruget ud fra de målinger, der er foretaget. EC-ventilation er der flere, der producerer, blandt andet Skov-ventilation og MHJ Agroteknik. Se bilag 1.

Energiforbrug efter ændring:

Energiforbrug: 42.000 kWh/år – 46 % = 22.680 kWh/år

I opnår følgende energibesparelse ved ændringen

Årlig besparelse: 42.000 kWh/år - 22.680 kWh/år = 19.320 kWh/år

Økonomisk besparelse: 19.320 kWh/år * 0,70 kr. / kWh = 13.524 kr./år

Øvrige besparelser/sidegevinster forbundet med ændringen

-

Investering forbundet med ændringen

En EC-ventilator koster 1.500-2.000 kr. mere end ny traditionel komplet ventilator.

Simpel tilbagebetalingstid

-

Bilag

Se bilag 1.

Benævnelse - ventilation i klimastalde		Forslag nr.: 2
Elbesparelse	6.956 kWh/år	4.869 kr./år
Varmebesparelse	kWh/år	kr./år
Øvrig besparelse		kr./år
Samlet besparelse	6.956 kWh/år	4.869 kr./år
Investering		kr.
Simpel tilbagebetalingstid		år
Fortjeneste efter 3 år		kr.
	Elpris: 0,70 kr./kWh	Varmepris: 0,50 kr./kWh

Beskrivelse af den nuværende drift

I nuværende klimastalde er der fire sektioner med 240 grise pladser i hver sektion og 1 sektion med 120 grise.. Energiforbrug i klimastalde 14 kWh/gris, ved undertryksventilations ydelse 30 m³/W.

Kilde: Landbrugsinfo.dk.

Energiforbrug i dag:

Energiforbrug: $4 * 240 \text{ stk.} + 120 \text{ stk} * 14 \text{ kWh/stiplads} = 15.120 \text{ kWh/år}$

Forslag til ændring

Der bør installeres EC-ventilation, som sparer 46 % på energiforbruget, ud fra de målinger, der er foretaget. EC-ventilation, er der flere der producerer, blandt andet Skov-ventilation og MHJ Agroteknik.

Energiforbrug efter ændring:

Energiforbrug: $15.120 \text{ kWh/år} - 46 \% = 8.164 \text{ kWh/år}$.

I opnår følgende energibesparelse ved ændringen

Årlig besparelse: $15.120 \text{ kWh/år} - 8.164 \text{ kWh/år} = 6.956 \text{ kWh/år}$

Økonomisk besparelse: $6.956 \text{ kWh/år} * 0,70 \text{ kr. / kWh} = 4.869 \text{ kr./år}$

Øvrige besparelser/sidegevinster forbundet med ændringen

-

Investering forbundet med ændringen

En EC-ventilator koster 1.500-2.000 kr. mere en traditionel ventilator.

Simpel tilbagebetalingstid

-

Bilag

Se bilag 1.

Benævnelse- isolering af varmerør		Forslag nr.: 3
Elbesparelse	kWh/år	kr./år
Varmebesparelse	14.135 kWh/år	7.068 kr./år
Øvrig besparelse		kr./år
Samlet besparelse	14.135 kWh/år	7.068 kr./år
Investering		4.000 kr.
Simpel tilbagebetalingstid		0,6 år
Fortjeneste efter 3 år		17.204 kr.
Elpris: 0,70 kr./kWh		Varmepris: 0,50 kr./kWh

Beskrivelse af den nuværende drift

I teknikum og gangene ved klimastalde er der uisoleret rør 100 m. Dimensionen på rørene er fra 3/4". Rørene er ca. 40 °C varme, rumtemperaturen er ca. 18 °C varmt.

Forslag til ændring

Rør bør isoleres med rørskåle. Oplysningerne er indsat i beregningsprogram - programmet er udviklet af Rockwood, til beregning af varmetabet på uisoleret rør. Se bilag 2.

I opnår følgende energibesparelse ved ændringen

Årlig varmebesparelse: = 14.135 kWh/år
 Økonomisk besparelse: 14.135 kWh/år • 0,50 kr./kWh = 7.068 kr./år

Øvrige besparelser/sidegevinster forbundet med ændringen

-

Investering forbundet med ændringen

Rørskålene kan købes i de fleste vvs-forretninger og byggemarkeder. Prisen på rørskåle ligger på ca. 40 kr. pr. meter. Kilde: <http://multikoeb.dk>

Investering: 100 m * 40 kr. = 4.000 kr.

Simpel tilbagebetalingstid

Økonomisk besparelse: = 7.068 kr./år.
 Investering: = 4.000 kr.
 Tilbagebetalingstid: 4.000 kr. / 7.068 kr. = 0,6 år.

Bilag

Se bilag 2.

Bilag 1

De nye EC-ventilatorer er på en række punkter de traditionelle AC-ventilatorer langt overlegne.

- Sparer op til 70 % på energiforbruget.
- Superoptimerende blæsevinger giver forøget effekt og lavere støjniveau.
- Fuldt drejningsmoment i hele reguleringsområdet.
- En EC-motor er total lydløs, dvs. ingen hyletone ved regulering.
- EC-ventilatorer kan benyttes sammen med næsten alle nyere ventilationsstyringer.
- EC-ventilatorer har lave installationsomkostninger, indbygget motorværn og kører på standard HFI-relæer.

Bilag 2**Sagsnavn: Hans Henrik Winther Nielsen****ROCKTEC version 2.6.1****Initialer: KHJ****2010-09-29****Beregning**

1. Varmetab og overfladetemperatur som funktion af tykkelse

Rørdiameter	28 mm
Beliggenhed	Indendørs
Orientering	Vandret

Inddata

Medietemperatur	40 °C
Rockwool produkt	Rørskål 400
Isoleringstykkelse	20 mm
Emissionstal	0,67
Omgivende temperatur	18 °C

Besparelses data

Rørlængde	100 m
Emissionstal uisolaret	0,67
Energienhed	kWh

Driftstid	8760 Timer/år
-----------	---------------

Resultat

Overfladetemperatur	21 °C
Varmetab uisolaret	21 W/m
Varmetab isoleret	5 W/m
Besparelse	14.135 kWh/år

Beredskabsplan for Rødageren 6

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Bilag A Kort over ejendommen	10

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes på kontoret i stalden .

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.
- Medicinopbevaring

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	99 31 20 00	dag eller nat	
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	dag eller nat	70 10 20 30
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat	112
Lægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat	70 15 03 00
Tandlægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat	40 51 51 62
Landbocenteret	kontaktes på telefon	96 34 51 00	dag eller nat	
Dyrlæge	kontaktes på telefon	96 98 28 51	dag eller nat	30 38 92 00
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	98 58 54 00	dag eller nat	
Elektriker	kontaktes på telefon	98 33 30 51	dag eller nat	
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	72 17 55 55	dag eller nat	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

2. Kontakt ejeren, Hans Henrik på tlf. 21768476

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukkere

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

3. Kontakt ejeren, Hans Henrik på tlf. 21768476.

4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 31 20 00

5. Gylle har ikke mulighed for at løbe til drænbrønd. Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

6. Gylle har ikke mulighed for at løbe i vandløb.

7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:
  - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
  - Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
  - Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand
2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
3. Kontakt ejeren, Hans Henrik på tlf. 21768476.
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 31 20 00
5. Kemikalier og olie har ikke mulighed for at løbe til drænbrønd. Opdækning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængde og art.
6. Kemikalier og olie har ikke mulighed for at løbe i vandløb.
7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Savsmuld

I laden samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og sand der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved Indkørslen.

I klimastald sidder stophane ved døren mod vest.

I gl. stald sidder stophane ved omklædningen.

I ny stald sidder stophane ved døren mod vest.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: omklædningen.

EI-tavle sidder ved: omklædningen samt på gangene.

Der bruges automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
5. Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til elektriker og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 98333051.
6. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
2. Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon så der hurtigt kan tilkaldes hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Til Landbrugsafdelingen
Att. Birte Pedersen

Fra Jens Kristian Uhrenholt

Sagsnr./Dok.nr. 2008-46877 / 2011-62530

22. februar 2011

Init.: JKU

Park og Naturs høringssvar til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Rødageren 6

Natur

Sammendrag

Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af anlægget og arealer til udbringning af husdyrgødning. Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 3436 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på 1831 kg N/år i forhold til nudriften.

Anlægget ligger 6,5 km nordøst for nærmeste Natura 2000-område. I høringssvaret er der lavet en screening, for at vurdere om der vil være en påvirkning af de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Park & Natur vurderer, at det kan udelukkes at projektet vil påvirke habitatnatur i det nærmeste Natura 2000-område negativt.

I nærheden af anlægget ligger der natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Park & Natur vurderer, at miljøgodkendelsen giver anledning til at stille vilkår i forbindelse med miljøgodkendelsen i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Lovgrundlag

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 sikre sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrgodkendelseslovens § 19.

Husdyrgodkendelseslovens § 23 fastslår herudover, at kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal varetage hensynet til beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, områder beskyttet mod tilstandsændringer (områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3) og områder udpeget som særligt sårbare over for næringsstoffpåvirkning.

Kommunen kan i en godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 fastsætte yderligere vilkår, der er nødvendige for at sikre, at de hensyn, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 23, varetages, jf. husdyrgodkendelseslovens § 29, stk. 2.

Godkendelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 294) § 11 præciserer i hvilke 'særlige tilfælde', der kan stilles vilkår, som skærper de med loven fastlagte beskyttelsesniveauer. Kriterierne for fastsættelse af skærpede vilkår jf. § 11, stk. 2 følger af bekendtgørelsens bilag 3.

Ifølge § 7, stk. 1 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder mv. ("habitatbekendtgørelsen") skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. I bekræftende fald skal der foretages en konsekvensvurdering af projektet i forhold til, hvordan det påvirker de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området. Hvis konklusionen er, at projektet har risiko for at skade disse naturtyper, kan der ikke meddeles godkendelse til det ansøgte jf. habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 2. Ifølge habitatbekendtgørelsens § 8 stk. 6, nr. 2 er miljøgodkendelse af husdyrbrug omfattet af disse regler.

Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug er gennemgået i Praksisnotat, 2. udgave af 8.marts 2010. Med baggrund i konkrete afgørelser konkluderes, at hvis tålegrænsen for en kvælstoffølsom naturtype bliver overskredet, taler dette for, at der skal opstilles supplerende vilkår til reduktion af næringsstofbelastningen.

Vilkår

Der stilles ingen vilkår i forbindelse med påvirkning på natur

Påvirkning i forbindelse med ansøgte arealer

Udbringningsareal 5JJM er delvist omfattet af fredsskovspligt. De gældende regler for fredsskove skal følges.

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og omfattet af husdyrlovens § 7

- ./ Udbringningsareal 3NON er delvist registreret som overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 2 pkt. 4. I forbindelse med miljøgodkendelsen er registreringen af beskyttet natur blevet afklaret og tilrettet. Afgrænsningen af udbringningsarealet 3NON skal rettes til efter bilag 1.

Udbringningsarealerne 2NON, 3NON og 4NON ligger op til et overdrev med en god naturtilstand (beskrevet under beregningspunkt 1 og 3), mellem udbringningsarealerne og overdrevet er der imidlertid plantet træer, der virker som afskærmning overfor påvirkning fra udbringningsarealerne. Det vurderes på denne baggrund at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om dyrkningsfri bræmmer.

Påvirkning fra anlægget

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og omfattet af husdyrlovens § 7

- ./ Der er beregnet ammoniakdeposition på 4 udvalgt naturarealer med naturtyperne overdrev, da de ligger tættest på anlægget, se kortbilag 2. Det vurderes at tålegrænsen for overdrevene ligger omkring 15 kg N/ha/år.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand til anlægget	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
1	Kalk overdrev	700 m	0,3	0,6	13,4
2	Kalk overdrev	830 m	0,2	0,3	13,1
3	Kalk overdrev	730 m	0,3	0,5	13,3
4	Kalk overdrev	860 m	0,1	0,2	13,7

Skema 1: Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Baggrundsbelastningen for området ligger på 12,8 til 13,5 kg N/ha/år, jf. data for deposition af kvælstof i 1x1 km felter fra DMU 2009.

Beregningerne er foretaget i det til ansøgningen hørende regneark fra www.husdyrgodkendelse.dk.

Beregningspunkt 1 og 3 ligger på et kalkoverdrev. Overdrevet er blevet besigtiget og tilstandsvurderet d. 27. juli 2010. Arealet ligger i økologisk forbindelse af typen tørbundsforbindelser. Ved besigtigelsen blev der på dele af overdrevet bl.a. fundet følgende plantearter: alm. enghavre, blodrød storkenæb, blåhat, blåmunke, mark-krageklo og stor knopurt. Disse arter er indikatorarter for gode overdrev af høj naturkvalitet, fund af flere indikatorarter er tegn på god naturtilstand. Naturtilstanden af arealet blev vurderet til god (tilstandsklasse 2 ud af 5), jf. tilstandsvurderingssystemet udarbejdet af DMU m.fl. (Faglig rapport fra DMU nr. 736, 2009). Jf. kommuneplan 2010 afsnit 11.3.7 gør naturtilstanden overdrevet til natur med særlig lokal beskyttelsesinteresse. Ud fra den gode tilstand vurderes tålegrænsen til at ligge omkring 15 kg N/ha/år.

Beregningspunkt 2 ligger på et kalkoverdrev. Overdrevet er blevet besigtiget og tilstandsvurderet d. 27. juli 2010. Arealet ligger i økologisk forbindelse af typen tørbundsforbindelser. Ved besigtigelsen blev der bl.a. fundet følgende plantearter: alm. enghavre, bakketidsel, blåhat og tjærenellike. Disse arter er indikatorarter for gode overdrev af høj naturkvalitet, fund af flere indikatorarter er tegn på god naturtilstand. Naturtilstanden af arealet blev vurderet til moderat (tilstandsklasse 3 ud af 5), jf. tilstandsvurderingssystemet udarbejdet af DMU m.fl. (Faglig rapport fra DMU nr. 736, 2009). Jf. kommuneplan 2010 afsnit 11.3.7 bevirker naturtilstanden og placeringen at overdrevet bliver målsat til tilstandsklasse 2, og gør overdrevet til natur med særlig lokal beskyttelsesinteresse. Ud fra den høje målsætning og tilstanden vurderes tålegrænsen til at ligge omkring 15 kg N/ha/år.

Beregningspunkt 4 ligger på et kalkoverdrev. Overdrevet er blevet besigtiget og tilstandsvurderet d. 15. juni 2010. Arealet ligger i økologisk forbindelse af typen tørbundsforbindelser. Ved besigtigelsen blev der bl.a. fundet følgende plantearter: blåhat, mark-krageklo og pigget star. Disse arter er indikatorarter for gode overdrev af høj naturkvalitet, fund af flere indikatorarter er tegn på god naturtilstand. Naturtilstanden af arealet blev vurderet til moderat (tilstandsklasse 3 ud af 5), jf. tilstandsvurderingssystemet udarbejdet af DMU m.fl. (Faglig rapport fra DMU nr. 736, 2009). Jf. kommuneplan 2010 afsnit 11.3.7 bevirker naturtilstanden og placeringen at overdrevet bliver målsat til tilstandsklasse 2, og gør overdrevet til natur med særlig lokal beskyttelsesinteresse. Ud fra den høje målsætning og tilstanden vurderes tålegrænsen til at ligge omkring 15 kg N/ha/år.

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende i Natura 2000-område

Anlægget ligger 6,8 km fra nærmeste Natura 2000-område, hvilket er Natura 2000-område nr. 17, Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstermark Skov,

Natura 2000-området består af habitatområde nr. 18, Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstermark Skov samt fuglebeskyttelsesområde nr. 7. Udpegningen af Natura 2000-området betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper området er udpeget for.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet omfatter følgende:

Arter: Stor vandsalamander (1166), Damflagermus (1318) og Odder (1355).

Habitatnaturtyper: Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (2130), Kystklitter med dværgbuskvegetation (2140), Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter (2180), Fugtige klitlavninger (2190), Kystklitter med enebær (2250), Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden (3130),

Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140), Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150), Brunvandede søer og vandhuller (3160), Vandløb med vandplanter (3260), Våde dværgbusksamfund med klokkelyng (4010), Tørre dværgbusksamfund (4030), Enekrat på heder, overdrev eller skrænter (5130), Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (6120), Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund (6230), Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop (6410), Aktive højmoser (7110), Nedbrudt højmoser med mulighed for naturlig gendannelse (7120), Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand (7140), Planteramfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv (7150), Kilder og væld med kalkholdigt vand (7220), Riggær (7230), Bøgeskove på morbund med kristtorn (9120), Bøgeskove på muldbund (9130), Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund (9160), Stilkegeskove og -krat på mager sur bund (9190), Skovbevoksede tørvemoser (91D0) og Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld (91E0).

- ./ Det vurderes at habitatnaturtypen: Skovbevokset højmose (91D0) er relevant for denne vurdering. Andre habitatnaturtyper ligger længere væk end det udvalgte punkt, og bliver derved påvirket i mindre grad. Der er lavet beregninger af total deposition af luftbåren ammoniak. Naturarealets placering er angivet på vedlagte kortbilag 3.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand til anlægget	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
5	Skovbevokset tørvemose, Natura 2000-område	6800 m	0,0	0,0	13,1

Skema 2: Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Baggrundsbelastningen for området ligger på 13,1 kg N/ha/år, jf. data for deposition af kvælstof i 1x1 km felter fra DMU 2008.

Beregningerne er foretaget i det til ansøgningen hørende regneark fra www.husdyrgodkendelse.dk.

Natura 2000-områdets lysåbne habitatnaturtyper er blevet kortlagt af Miljøcenter Aalborg og oplysningerne om denne kortlægning er hentet fra <http://www.miljoportal.dk/>.

Beregningspunkt nr. 5, Skovbevokset tørvemose (91D0). Den skovbevoksede højmose er en del af det store naturområde kaldet Paraplymosen, som er den nordligste del af Lille Vildmose. Naturtypen har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år alt efter målsætningen for arealet. For at opnå gunstig bevaringsstatus må den lavest tålegrænse for naturtypen ikke overskrides, hvilket gør at den konkrete tålegrænse for denne strandeng ligger på 10 kg N/ha/år. Ved en besigtigelse af arealet d. 7. oktober 2009 blev naturtilstanden vurderet til at være høj (tilstandsklasse 1 ud af 5). Af plantearter blev der bl.a. fundet: hedelyng, revling, rosmarinlyng og tue-kæruld. Arterne er typiske for naturtypen og meget kvælstoffølsomme, hvilket også afspejler sig i naturtypens lave tålegrænse. Ifølge forslaget til naturplanen for Natura 2000-område nr. 17 er prognosen ugunstig eller vurderet ugunstig for skovbevoksede tørvemoser, pga. luftbåren N-belastning, idet laveste tålegrænse er overskredet på hele arealet.

Vurdering af påvirkning fra anlægget

Ifølge beregningerne er tålegrænsen for kalkoverdrevene i punkt 1-4 ikke overskredet, overdrevene er omfattet af husdyrlovens § 7, jf. bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug er der fastsat en maksimal tilladt merbelastning af ammoniak for disse naturområder. Merbelastningen fra anlægget på Rødageren 6 overskrider ikke disse afskæringskriterier.

Beregningen for ammoniakdepositionen på habitatnaturtypen skovbevokset tørvemose i Natura 2000-området i punkt nr. 5 viser at totaldepositionen er 0,0 kg N/ha/år i det område, som punktet repræsenterer. Dette giver ikke anledning til at stille vilkår for udvidelsen.

Bilag IV arter og andre beskyttede arter

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. § 8, at der ikke må gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller kan ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV-arter, rødlistearter eller særlige ansvarsarter omkring anlægget eller på udbringningsarealerne. Enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer. Det vurderes, på baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra DMU, samt kommunens kendskab til området, at gælde for arterne nævnt i skema 2.

Skema 2: Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne eller omkring anlægget.

<i>Navn</i>	<i>Registreret forekomst</i>	<i>Udbredelsesområde</i>
<i>Sydflagermus</i>		X
<i>Odder</i>		X
<i>Markfirben</i>		X
<i>Stor vandsalamander</i>		X
<i>Spidssnudet frø</i>		X
<i>Strandtudse</i>		X

Da ammoniakdepositionen ikke vil påvirke § 3 arealerne i området omkring Rødageren 6 i væsentlig grad, vurderes det at udvidelsen har en neutral effekt for disse Bilag IV-arter, som muligvis kan forekomme på de § 3 beskyttede arealer. Udbringningsarealerne er arealer, der allerede er i omdrift eller delvis omdrift, og derfor er det usandsynligt, at der befinder sig Bilag IV arter på disse arealer. Det vurderes på denne baggrund, at godkendelsen af anlægget på Rødageren 6 ikke vil beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter, rødlistearter eller ansvarsarter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af tilgængelige data over fund af arter (Aalborg Kommunes egne registreringer, hjemmesiden: www.habitatarter.dk/ og Naturdata i Danmarks Miljøportal).

Samlet vurdering.

Park & Natur vurderer, at det fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at det ansøgte projekt ikke har skadelige virkninger på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor Natura 2000-området vurderes det, at der ved overholdelse af ovenforstående vilkår ikke vil ske en væsentlig påvirkning ved gennemførelse af det samlede projekt.

Park og Natur, Jens Kristian Uhrenholt

DDO®, copyright COWI

Signaturforklaring

- Fersk eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- EF-habitatområder

Edoc sag 2008-46877

Kortbilag fra 2010

Ny afgrænsning af udbringningsareal 3NON

MÅL 1:1.407

DATO 13-04-2011

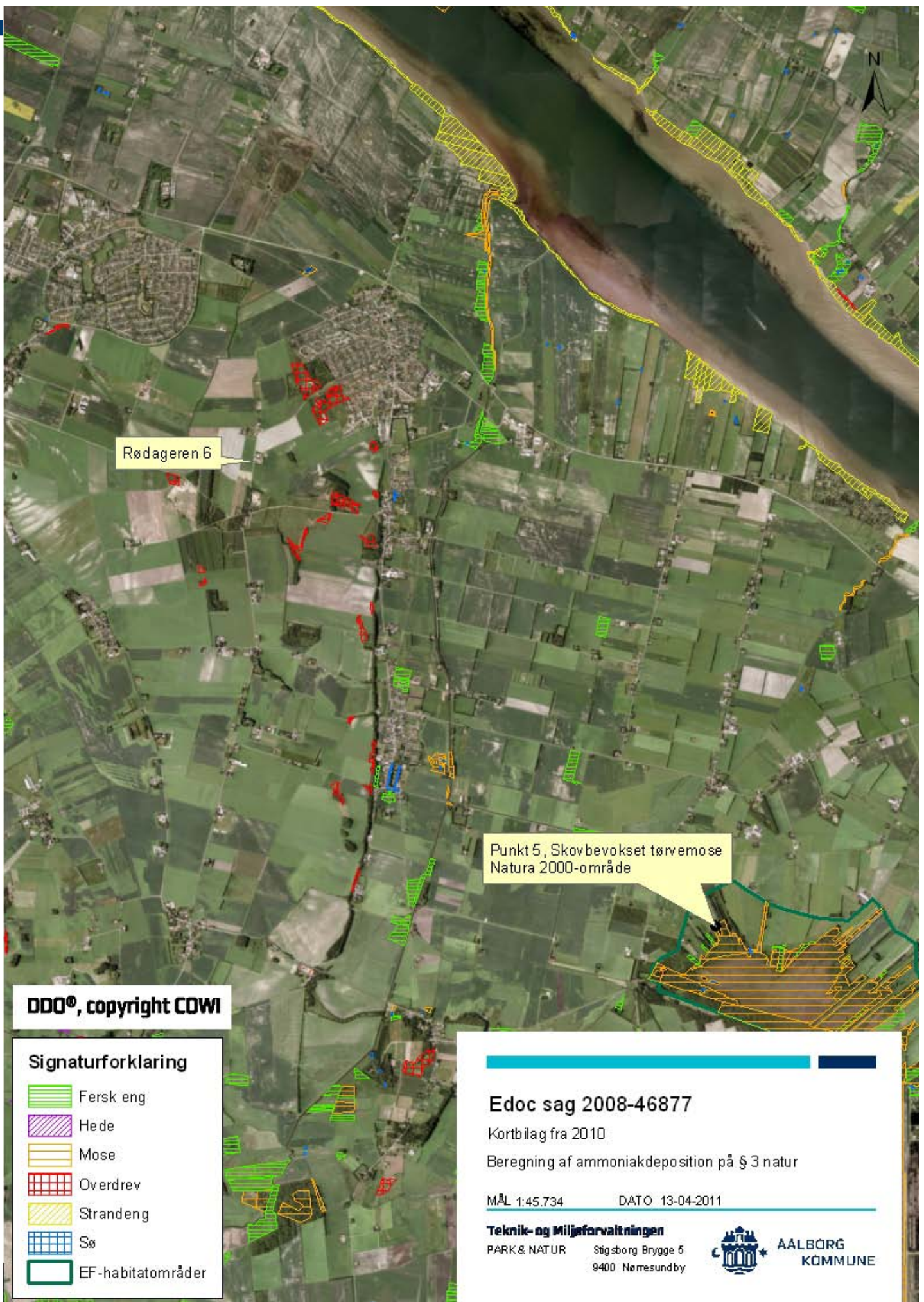
Teknik- og Miljøforvaltningen

PARK & NATUR Stigsborg Brygge 5
9400 Nærsundby

**AALBORG
KOMMUNE**

Rødageren 6

Punkt 5, Skovbevokset tørvemose
Natura 2000-område

DDO®, copyright COWI

Signaturforklaring	
	Fersk eng
	Hede
	Mose
	Overdrev
	Strandeng
	Sø
	EF-habitatområder

Edoc sag 2008-46877

Kortbilag fra 2010

Beregning af ammoniakdeposition på § 3 natur

MÅL 1:45.734

DATO 13-04-2011

Teknik- og Miljøforvaltningen
 PARK & NATUR Stigsborg Brygge 5
 9400 Nørresundby

**AALBORG
KOMMUNE**

DDO®, copyright COWI

Signaturforklaring

	Fersk eng
	Hede
	Mose
	Overdrev
	Strandeng
	Sø
	EF-habitatområder

Edoc sag 2008-46877

Kortbilag fra 2010

Beregning af ammoniakdeposition på § 3 natur

MÅL 1:11.305

DATO 13-04-2011

Teknik- og Miljøforvaltningen

PARK & NATUR

Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby

**AALBØRG
KOMMUNE**

NITRATKLASSER

- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III

AGRI NORD
Natur & Miljø Bilag 7

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
 Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

skemanr. 8795
arealudpegninger nitrat

J.Nr. 21768476
 Målforhold: 1:24282

Dato: 17.12.2010 / 13:23:14

Init.: tic

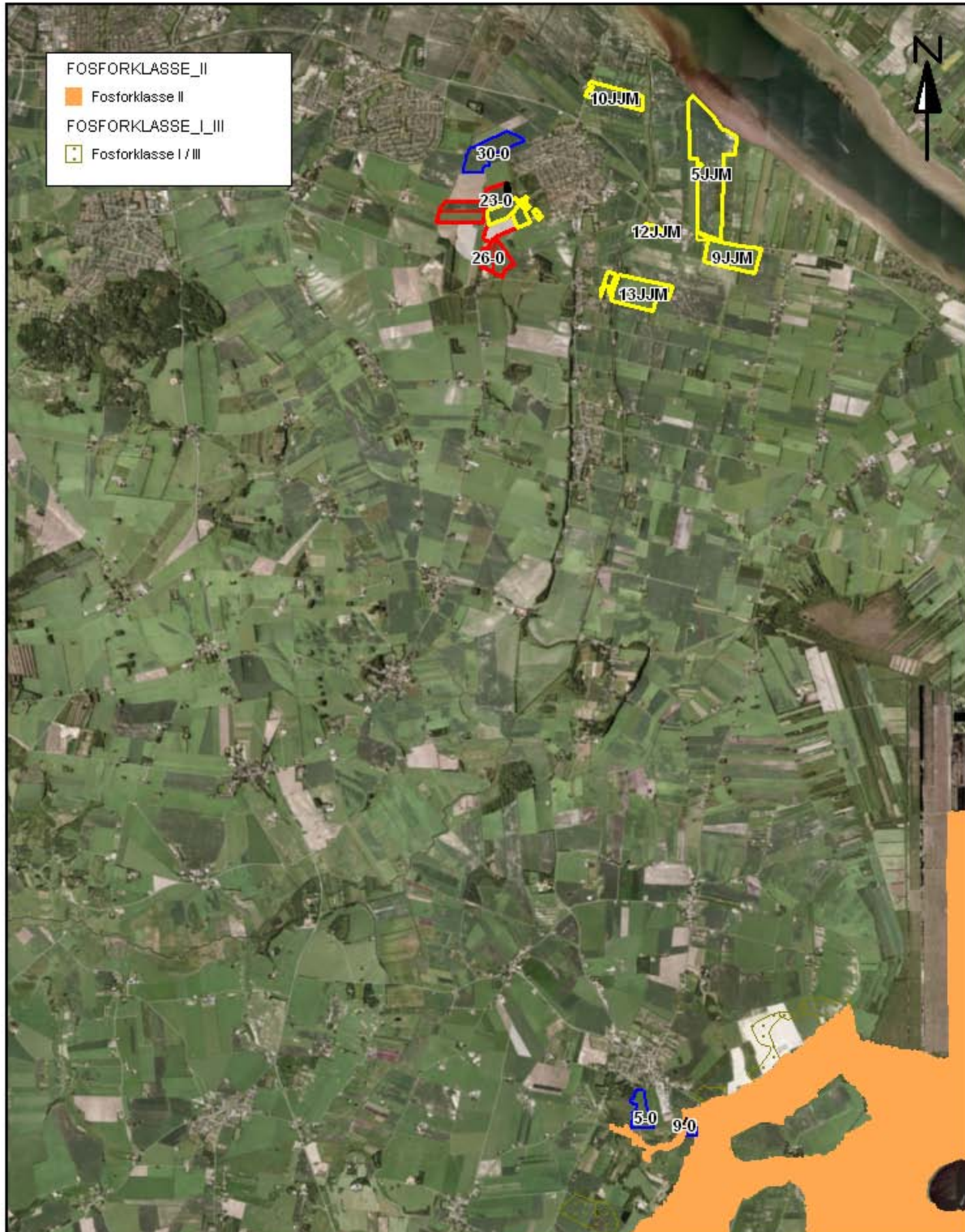
0 1214 meter

FOSFORKLASSE_II

Fosforklasse II

FOSFORKLASSE_I_III

Fosforklasse I / III

AGRI NORD Natur & Miljø Bilag 8

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

skemanr. 8795
arealudpegninger fosfor

J.Nr. 21768476

Målforhold: 1:24282

Dato: 17.12.2010 / 13:23:14

Init.: tic

NITRATF_INDV_OMR_SENEST af

 Nitratfølsomme indvindingsområder

AGRI NORD
Natur & Miljø **Bilag 9**

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
Tlf. 9634527 & Fax. 96345128

skemanr. 8795
arealudpegninger grundvand

J.Nr. 21768476
Målforhold: 1:24282

Dato: 17.12.2010 / 13:23:14

Init.: tic

Teknik- og Miljøforvaltningen
Landbrugsafdelingen, fællespostkassen

Att.: Birte Pedersen bip-teknik@aalborg.dk

Vandforsyningsplanlægning - Høring vedr. miljøgodkendelse af husdyrbruget Røda- geren 6, 9280 Storvorde

17-03-2011

Sagsnr.: 2011-12563
Dok.nr.: 2011-85779

Init.: LBJ/me
Cvr nr.: 29189420
EAN nr.:
5798003842561

Åbningstider:
Mandag-fredag
8-15
Torsdag 8-17

Forsyningsvirksomhederne har modtaget en anmodning fra Landbrugsafdelingen om en udtalelse i forbindelse med en miljøgodkendelse af husdyrbruget på Rødageren 6, 9280 Storvorde.

Det er i ansøgningen angivet, at der er tale om en beregnet udvaskning af nitrat på 75-94 mg/l i det ansøgte projekt. Der er ingen merbelastning i forhold til nuddriften.

./.

Syv arealer ligger helt eller delvist inden for OSD 1435 i et område, der er kortlagt som nitratfølsomt indvindingsområde med stor sårbarhed. Udvasningen fra de syv arealer, som ses på bilag 1, vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af den grundvandsressource, som benyttes i dag.

Mark 30-0 ligger inden for indvindingsoplandet til Storvorde Vandværk, jf. bilag 1. Arealet ligger ca. 800-900 m fra vandværkets indvindingsboringer. Storvorde Vandværk indvinder i dag vand med et indhold af nitrat på omkring 50 mg/l, hvilket svarer til grænseværdien for nitrat i drikkevand. Der foreligger ikke en handlingsplan for vandværket, men det er kommunens vurdering, at vandværket ikke er bæredygtigt på sigt.

./.

Det sidste areal, beliggende ved Kongerslev, jf. bilag 2, ligger inden for OSD 1452, men er ikke kortlagt som nitratfølsomt indvindingsområde. Den nyeste kortlægning viser endvidere, at arealet ligger uden for indvindingsoplandet til Kongerslev Vandværk.

Vurdering

Jf. ovenstående har Forsyningsvirksomheder ingen bemærkninger til den ansøgte miljøgodkendelse af husdyrbruget på Rødageren 6, 9280 Storvorde.

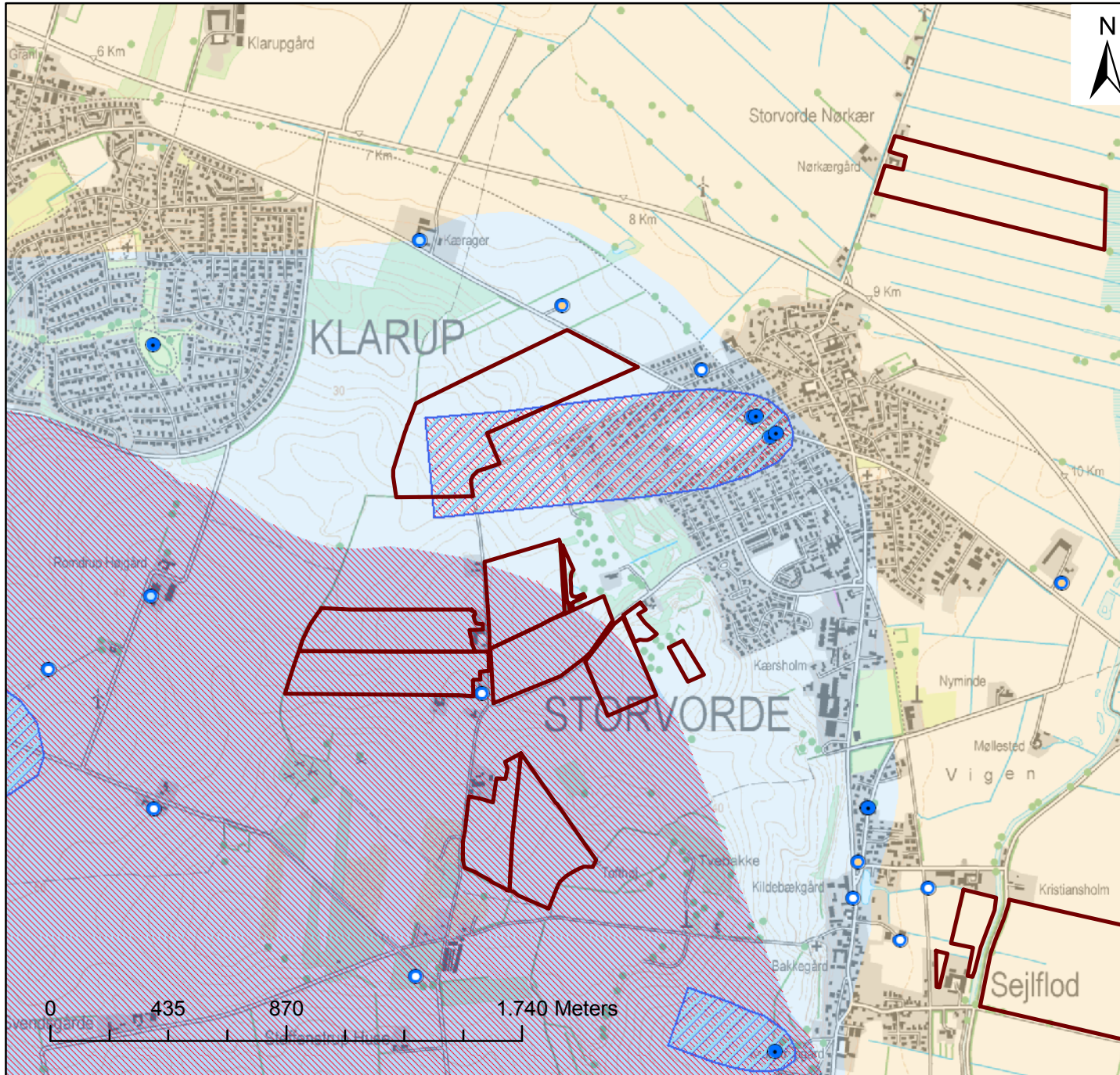
Hvis der er spørgsmål til ovenstående, kan Louise Appel Bjergbæk kontaktes på tlf. 19355.

Venlig hilsen

Tommy Eggers
Rådmand

Knud Sloth
Direktør

Vandindvindingsforhold - Bilag 1

Rødageren 6, Storvorde Miljøgodkendelse

Baggrund:
© Aalborg Kommune

Signaturforklaring

- Vandværksboring
- Privat husholdning/Drikkevand/Udenfor vandværk
- Vandindvinding, uspecificeret
- Pejleboring/vandindvinding
- Pejleboring/markvanding
- Markvanding/Gartneri
- ▨ Vandværkers_indvindingsoplande_ny
- ▨ Nitratfølsomme indvindingsområder
- Områder med særlige drikkevandsinteresser
- Områder uden udpegning
- Områder med drikkevandsinteresser

Kortet skal betragtes som vejledende

Skala: 1:21.823

Dato: 15.03.2011

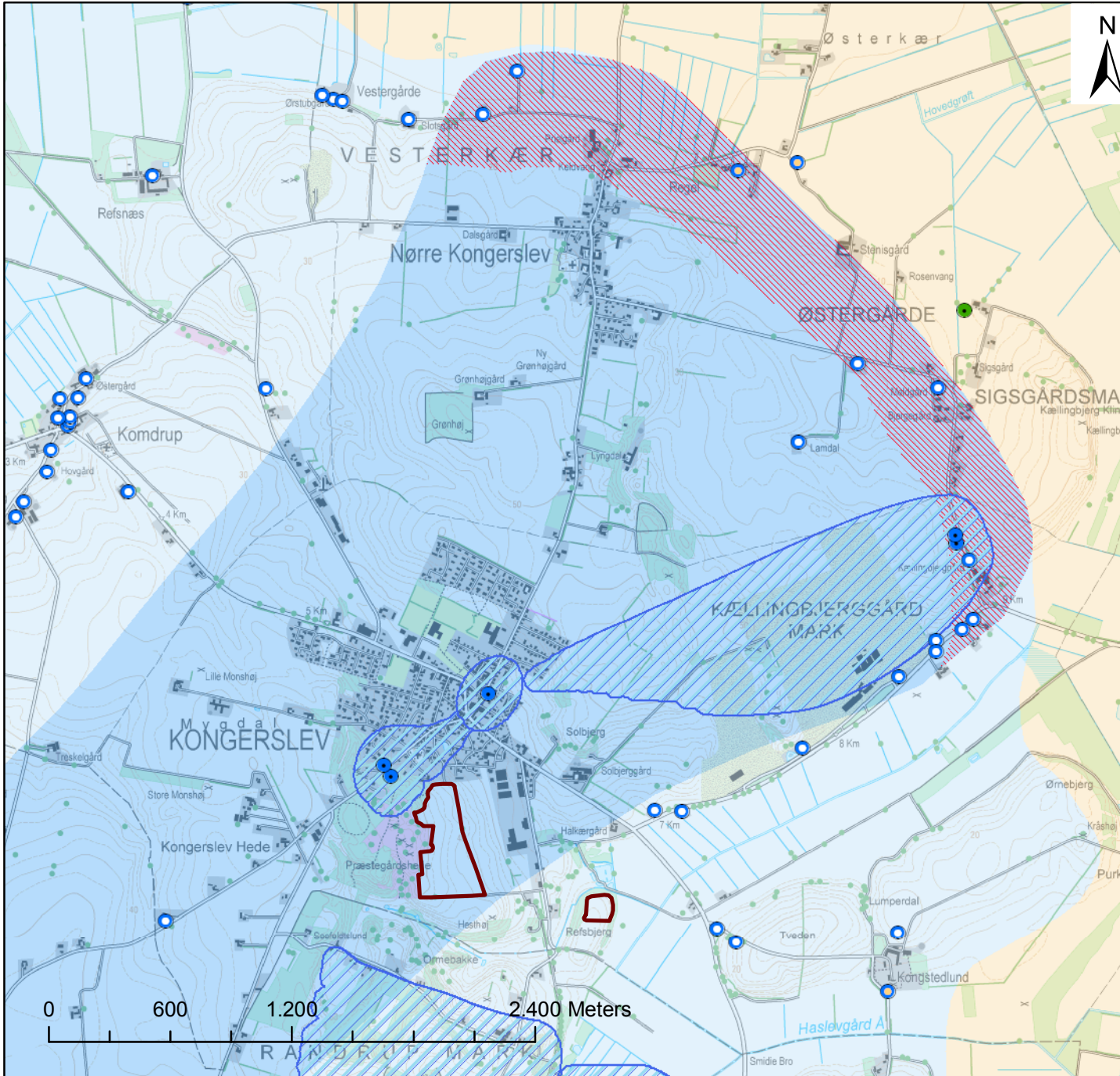
Udført af: LBJ

ADMINISTRATION

FORSYNINGSVIRKSOMHEDERNE

Vandafsnit Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby Tlf. 9931 9400

Vandindvindingsforhold - Bilag 2

Rødageren 6, Storvorde Miljøgodkendelse

Baggrund:
© Aalborg Kommune

Signaturforklaring

- Vandværksboring
- Privat husholdning/Drikkevand/Udenfor vandværk
- Vandindvinding, uspecificeret
- Pejleboring/vandindvinding
- Pejleboring/markvanding
- Markvanding/Gartneri
- ▨ Vandværkers_indvindingsoplande_ny
- ▨ Nitratfølsomme indvindingsområder
- Områder med særlige drikkevandsinteresser
- Områder uden udpegning
- Områder med drikkevandsinteresser

Kortet skal betragtes som vejledende

Skala: 1:29.243   **Dato:** 15.03.2011
Udført af: LBJ

Vandafsnit Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby Tlf. 9931 9400

Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning) - Habitatområde nr. 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1

Limfjorden

Husdyrtrykket i Limfjordsoplandet

I oplandet til Limfjorden er det samlede antal dyreenheder i perioden fra 2001 til 2007 faldet fra 459.100 til 426.400. Dette svarer til den generelle tendens i Danmark¹. Antallet af dyreenheder i oplandet til Limfjorden svarede i 2007 til ~1/5 af antallet af dyreenheder i Danmark totalt set², mens oplandsarealet til sammenligning kun svarer til ~1/6 af Danmarks areal. Dette afspejler et relativt højt husdyrtryk i oplandet til Limfjorden. Størst husdyrtryk ses i oplandet til Halkær Bredning (1,45 DE/ha). Herudover er husdyrtrykket størst i oplandet til den vestlige del af Limfjorden og aftagende mod øst til et husdyrtryk på 0,87 DE/ha. i Langerak området.

Nibe-Gjøl bredning

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Nibe-Gjøl Bredning karakteriseres som relativt mindre belastet. Generelt bemærkes det endvidere, at husdyrtrykket ikke er stort i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning (1,1 DE/ha³) og at oplandet er relativt lille i forhold til det marine areal samt, at kvælstofkoncentrationen i Bredningen tilsyneladende har større sammenhæng med tilledningen af kvælstof til fjordområderne vest for Nibe Bredning.

Nibe-Gjøl Bredning er for størstedelens vedkommende udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)⁴. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværge-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU.

Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs⁵. Endvidere er der kystnært, herunder umiddelbart øst for Kyø/Vår Holm udpeget mindre arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist ålegræs og havgræs.

Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Arealmæssigt udgør Ulvedybet lang hovedparten af denne naturtype, men der er også udpeget strandsøer ved Nørholm Enge, Hornsgård Holm, Kyø/Vår Holm samt Stavn, Barmer og Valsted Enge.

Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende⁶. Jævnfør Basisanalysen⁷ er Naturtypen 1140 i Nibe-Gjøl Bredning ikke undersøgt, men det vurderes her, at der ikke er forhold som indikerer, at der ikke er en god tilstand. Der

¹ Se Danmarks Statistik (27. maj 2008).

² 2.192.000 DE jf. Danmarks Statistik (maj 2008).

³ Tal for 2009 fra Conterra maj. 2011

⁴ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁶ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁷ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

eksisterer ikke megen viden vedr. naturtypen 1150 - ud over undersøgelser fra Ulvedybet. Generelt vurderes eutrofiering dog som den største påvirkning af søer generelt i Habitatområde 15⁸.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Nibe-Gjøl Bredning (+ Halkær Bredning)⁹ vurderes de marine naturtyper 1110 og 1160 til forsat at være truet af eutrofiering, end i mindre grad end eksempelvis de centrale dele af Limfjorden. Det vurderes i VRD-basisanalyse II, at der er behov for en yderligere indsats for at nedbringe tilførslen af kvælstof og fosfor fra land. Et markant problem er forsat den udeblivende reetablering af udbredelsen af ålegræs.

Umiddelbart vurderet er iltsvind ikke hyppigt forekommende og kraftigt iltsvind endnu sjældnere i Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning). Ifølge togtrapper¹⁰ for Limfjorden var der den 17. august 2004 målt iltsvind i den østlige del af Nibe-Gjøl Bredning, men allerede næste dag viste mere detaljerede målinger igen forbedrede iltforhold. I ugen op til fandt dykkere levende men slappe børsteorm på sedimentoverflade, hvilket tilsvarende tyder på mindre iltsvindsproblemer. I 1999 var der iltsvind kortvarigt i den vestlige del af Nibe-Gjøl Bredning og i længere tid i Sebber Lo - heraf ca. 3 uger med kraftigt iltsvind.

I oplandet til Nibe-Gjøl Bredning er der et forholdsvist lavt husdyrtryk og arealet af oplandet sammenlignet med det marineareal er moderat stort i forhold til øvrige delområder i Limfjorden. Dette indikerer, at kvælstofbelastningen fra oplandet måske ikke er helt så voldsom i dette område. Ifølge Markager et al. (2006)¹¹ har den lokale kvælstoftilførsel heller ikke en signifikant effekt på koncentrationen af totalkvælstof i Nibe-Gjøl Bredning. Markager et al konkluderede, at hvis man i stedet anvender kvælstoftilførslen til den vestlige del af Limfjorden fås en bedre og signifikant sammenhæng med totalkvælstof koncentrationen i Nibe-Gjøl Bredning. Den dominerende effekt af tilførslen fra den vestlige del af fjorden til Nibe Bredning kan skyldes, at vandet i fjorden hovedsagelig strømmer fra vest mod øst.

28 % af fosforbidraget til Limfjorden stammer fra punktkilder, 31 % fra landbruget og 41 % er baggrundsbidraget¹². En lang række forhold har betydning for tabet fra landbrugsjord og det største tab kommer fra "risikoarealer", hvor mængden af flytbart fosfor er stort, eller hvor transportvejen fra mark til vandløb/fjord er let. En stor mængde af flytbart fosfor opstår, hvis marken tilføres mere fosfor end der fjernes med afgrøderne samtidig med, at jorden allerede indeholder meget fosfor, eller hvis jorden har en dårlig evne til at binde fosfor. Limfjordsamterne vurderede ud fra jordtyper og dræning, at en stor del af de samlede fosfortab i Limfjordsoplandet kommer fra drænedede lavbundsarealer, mens en lavere andel kom fra erosionstruede arealer og drænedede højbundsarealer¹³. Tilføres der husdyrgødning op til de gældende harmonikrav, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne - altså sker der en nettotilførsel af fosfor.

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II¹⁴ vurderes det, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, da der kun er vedtaget tiltag som halverer den årlige stigning i jordens indhold af fosfor. Der er således en risiko for, at noget af effekten af en eventuel faldende tilførsel af kvælstof vil blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

⁸ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

⁹ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

¹⁰ Se <http://www.limfjord.dk/seneste.htm>

¹¹ Se side 36 i Markager et al (2006).

¹² Se side 14 i Ringkøbing Amt et al. (december 2006).

¹³ Se side 25 i Ringkøbing Amt et al. (December 2006).

¹⁴ Se side 25 i Vandrammedirektivets basisanalyse del II.

Markager et al (2006) fandt, at fosforkoncentrationen i Halkær og Nibe Bredning er potentielt begrænsende faktor for algevæksten i omkring 20 dage om året. Ifølge ovenstående vil denne kunne øges efterhånden som tiltag i forhold til kvælstofbelastningen iværksættes.

Landbrugsdrift giver i forhold til naturarealer et forøget fosfortab til vandmiljøet, men der findes ikke på nuværende tidspunkt redskaber, som kan beregne en specifik sammenhæng mellem tilført mængde af fosfor til marken og tab af fosfor til vandmiljøet. Administrationen er derfor i høj grad afhængig af en generel risikovurdering i den konkrete sag.

Bundvegetation

I Nibe-Gjøl Bredning har ålegræsdekningen af flere omgange i de senere år, bl.a. også i 2002, været reduceret i forbindelse med varme stillestående perioder om sommeren, hvor bladmassen på ålegræsset har løsnet sig, og store mængder er drevet i land. Disse områder med pæne bestande er ikke efterfølgende reetableret med ålegræsbevoksning¹⁵. Transektundersøgelser viser, at dybdegrænsen for ålegræsset i perioden 1989 – 2002 er faldet jævnt til ca. 1,4 m. Det vurderes at sigtdybden er af betydning for udbredelsen af ålegræsset i de dybere områder. Alt i alt er ålegræsset i perioden 1998 – 2002 på denne baggrund blevet reduceret med 85 %.

Modsvarende er der kommet store tætheder og en lille stigning i dækningsgraden af løstliggende eutrofieringsbetingede alger på vanddybder ud til 2 m i dette delområde¹⁶.

Bundfauna

I Nibe Bredning blev der for så vidt angår bundfaunaen fundet en meget stor individtæthed i 2004 (dobbelt så stor som de øvrige undersøgte områder i Limfjorden) og det største registrerede artsantal nogensinde i bundfaunaundersøgelserne. Biomassen var moderat, hvilket skyldes, at der var mange små arter af børsteorm¹⁷. Stort artsantal og individtæthed vurderes positivt.

Arter i Habitatområde nr. 15

Havlampretten er en nyindvandret/nyopdaget art, der aktuelt ikke udgør en del af udpegningsgrundlaget, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlaget. Arten er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttfisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. I basisanalysen er opstemningsanlæg og vandindvinding ved dambrug og vandmøller nævnt som væsentligste trusler. Laksen er ligesom Havlampretten en ny opdaget art og truslerne er jf. basisanalysen¹⁸ tilsvarende denne.

Tilsvarende Havlampretten fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Nibe-Gjøl Bredning og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Nibe-Gjøl Bredning derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området.

Fuglebeskyttelsesområde 1

De fuglearter relateret til fjorden og som pt. udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1 er:

Ynglefugle: Dværgterne, Havterne, Splitterne, Fjordterne, Brushane, Almindelig Ryle, Klyde og Skestork.

¹⁵ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.

¹⁶ Se Bio/consult (marts 2003): Bundvegetation i Limfjorden 2002.

¹⁷ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2005): NOVANA 2004 Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004 og Hedeselskabet (2004).

¹⁸ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007).

Rastende: Toppet Skallesluger, Lysbuget Knortegås, Kortnæbbet Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane, Hvinand og Taffeland.

Flere af de arter der udgør udpegningsgrundlaget i Nibe-Gjøl Bredning, er afhængige af, at naturtypen har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Hav-, Fjord-, Split-, og Dværgterne). Hav-, Split- og Dværgterne har alle været i tilbagegang i området, mens status for Fjordternen er usikker. For Havternen er fald/ændring i fiskebestanden i basisanalysen nævnt som sandsynlig forklaring på tilbagegangen. Toppet Skallesluger fouragerer tilsvarende på bredningens fiskebestand og er dermed sandsynligvis influeret af fiskebestandens ændringer/tilbagegang.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Pibeand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane. Af disse er der en konstateret tilbagegang¹⁹ for Blishønen. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for manglende føde i Bredningen ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Lysbuget Knortegås er begyndt at gå på landbrugsafgrøder²⁰, men arten vurderes til sammen med Blishøne, Knopsvane og Pibeand at være påvirket af vandplanternes tilbagegang som følge af eutrofieringen af habitatområdet.

Teoretisk set kan de fuglearter, der primært lever af muslinger, snegle og krebsdyr (Taffeland og Hvinand) på tilsvarende vis blive påvirket, hvis vandplanterne og den tilhørende fauna begrænses væsentligt i sin udbredelse eller dør i forbindelse med iltsvind. Hvinanden er imidlertid meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Taffelanden er også relativ alsidig i fødevalg, men er jf. basisanalysen i tilbagegang i Nibe-Gjøl-Halkær Bredning.

Ynglefuglene Skestork, Alm. Ryle, Brushane og Klyde samt de rastende Kortnæbbede Gæs og Grågæssene er primært tilknyttet strandengene²¹ (og slikflader for Klydens tilfælde) og vurderes til ikke at være væsentligt påvirket af næringsstofbelastningen af fjorden ved Nibe-Gjøl Bredning.

Krikand og Grågås er endvidere primært tilknyttet Ulvedybet og engene omkring²², hvorved Landbrugsarealerne i Aalborg Kommune vurderes til at være af mindre betydning i relation til eventuel påvirkning af disse arter.

Miljøstyrelsens vejledning vedr. afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande

Miljøstyrelsens vejledning omfatter to dele.

For det første skal det vurderes, om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet med mere end 5 pct. af den samlede næringsstofbelastning til området (1 pct. for særligt følsomme vandområder). Denne del af kriteriet er baseret på en DMU-rapport om, hvor stor en nitratudvaskning, der skal til, for at der kan konstateres en tilstandsændring i vandområder. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat.

¹⁹ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²⁰ Carl Bro (December 2006): Stavn – Miljøkonsekvensvurdering af etablering af Marina ved Stavn i forhold til internationale naturbeskyttelsesinteresser.

²¹ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²² Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

Den anden del af kriteriet omfatter en vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Ovenstående afskæringskriterium for kvælstof og de to beskrevne dele, der er genstand for vurdering, er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 stadfæstet vejledningen for så vidt angår belastning med kvælstof.

Vurdering af projektet i sig selv

Aalborg Kommune har vurderet, at Nibe-Gjøl Bredning ikke kan karakteriseres som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion skal derfor være mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

Beregningerne i tabel 1 viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre 0,007 pct. af den samlede udvaskning til Nibe-Gjøl Bredning.

Tabel 2 viser, at for så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i worst-case-udvaskning som følge af projektets fosforoverskud udgøre 0,005 pct. af den samlede fosfortilførsel til Nibe-Gjøl Bredning.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Tabel 1: beregning af den ansøgte kvælstofudvaskning i forhold til den samlede udvaskning til habitatområdet

Natura 2000 område – Nibe-Gjøl Bredning	
Opland til Natura 2000 området, ha ²³	124.300
Dyrket areal 2009 i oplandet til Natura 2000 området, ha ²⁴	79.800
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct. ²⁵	42
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år ²⁶	83
Udvaskning fra det dyrkede areal, t N/år (83 x 0,58 x 79800/1000)	3854
Udvaskning fra øvrige opland (standard), t N/år (10 x 0,58 x 44500/1000)	259
Udvaskning i alt fra oplandet, t N/år	4113
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale på de konkrete arealer, pct.	25
Areal til udspreddning i alt i opland til Nibe-Gjøl Bredning, ha	67,96
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år ²⁷	5,7
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	290
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,007

²³ Fra jordbrugsanalyserne 2011

²⁴ Harmoni-areal fra Conterras analyse jan 2011

²⁵ Beregnet ud fra Miljøportalens kort over reduktionspotentialet i oplandet, vægtet gennemsnit

²⁶ Oplyst af Miljøstyrelsen: 83 kg N/ha for sandjord, 48 kg N/ha på lerjord

²⁷ Forskel på Farm-N-beregning med og uden husdyrgødning

Tabel 2: overslag over fosforoverskud sat i forhold til den samlede fosfortilførsel til habitatområdet

Det ansøgte	
Areal i oplandet til, ha	67,96
Fosforoverskud per hektar	7,0
% forøgelse i godkendelsesperioden ²⁸	2,8
Worst case udvaskning, kg P/ha pr. år	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P pr år	1,9
Belastning af Nibe-Gjøl Bredning	
Tab fra landbrugsareal, kg P (79.800 ha, 0,2 kg P/ha)	15.960
Tab fra udyrket areal, kg P (44.510 ha, 0,08 kg P/ha)	3.560
Øvrige kilder (bebyggelse) ²⁹ , kg P	21.000
Samlet belastning, kg P	40.520
Husdyrbrugets andel af påvirkningen	0,005 %

Vurdering af projektet i kumulation

I følge vejledningen skal følgende kriterium være opfyldt. Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, end den samlede husdyrproduktion (fx dambrug eller ny bebyggelse), der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen. Dette for at sikre, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsens har i 2011 udgivet en oversigt, som viser den hidtidige udvikling i dyretrykket i de enkelte oplande fra 1. januar 2007 og frem til seneste indberetning til CHR.

Ifølge vejledningen kan kommunen som udgangspunkt se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under en 5 pct. stigning sammenlignet med 2007. Årsagen til dette er, at Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5 -10 pct. Usikkerheden dækker som udgangspunkt over, at CHR-dataene angiver flere dyr, end der reelt er til stede, primært fordi der figurerer nedlagte brug i dataene. Dvs. at der i praksis er færre dyr end angivet i CHR.

Miljøstyrelsens vurdering skal også ses på baggrund af, at en stigning under 5 pct. i dyretrykket, ikke vurderes at være problematisk i forhold til Habitatdirektivet. Det skyldes, at en så lille forøgelse i mængden af dyreenheder og dermed husdyrgødning til markerne ikke vil give en merbelastning i vandområdet på over 1 pct. i den periode, hvor dette øgede dyretryk er til stede, jf. vejledningens afskæringskriterium for, hvor stor en påvirkning der skal til for at konstatere skade på et kystvand.

Årsagen til, at merudvaskningen ved en stigning i dyretrykket på under 5 pct. ikke overstiger 1 pct. er, at anvendelse af husdyrgødning generelt set kun kan øge udvaskningen med ca. 10 kg N/ha ud af en samlet udvaskning på i gennemsnit ca. 60 kg N/ha ud af rodzonen. En stigning på 5 pct. i forhold til de 10 kg N/ha vil derfor maksimalt på oplandsniveau kunne øge udvaskningen med 0,5

²⁸ Hvor godkendelsesperioden er 8 år og der regnes med art være ophobet 2000 kg P i de øverste 25 cm jord – jf. Miljøstyrelsens vejledning.

²⁹ Vi kender ikke det konkrete tal for området. Men ifølge basisanalysen var den samlede udledning af fosfor til Limfjorden i 2003 112 t. Denne mængde er fordelt på vandløbsoplandene i forhold til oplandsareal.

kg N/ha, svarende til under 1 pct. af den samlede udvaskning. Vurderingen skal også ses i lyset af de øvrige naturlige udsving, der er i udvaskningen fra oplandene.

Aalborg kommune har trukket de relevante tal ud af oversigten og herudfra beregnet følgende.

Vandopland	DE i oplandet 2007	DE i oplandet 2010	Ændring	Opland (ha)
Nordlige Kattegat	70023	67939	- 2,9%	126.925
Langerak	49160	50708	3,1%	101.159
Nibe Gjøl Bredning	90516	92764	2,5%	124.317
Halkær Bredning	26793	26868	0,3%	25.977

Aalborg Kommune har ikke i perioden givet tilladelse til nye dambrug og der har været nedgang i foderforbrug for de eksisterende dambrug i Aalborg Kommune.

I forslaget til vandplan oktober 2010 beregnes den forventede baseline påvirkning i 2015 som den nuværende påvirkning (2005) korrigeret for effekterne af allerede planlagte og gennemførte tiltag til reduktion af påvirkningen.

I hovedopland Limfjorden finder følgende tiltag sted:

- Spredt bebyggelse: Forbedret spildevandsrensning
- Renseanlæg: Forbedret spildevandsrensning eller nedlæggelse
- Regnbetingede udløb: Etablering af "sparebassin"/separatkloakering
- Dambrug: Forbedret spildevandsrensning eller opkøb

I følge vandplanens tabel 1.3.2 vil der ske reduktion i udledning af såvel N som P fra alle de nævnte kilder i perioden 2005-2015 og Aalborg Kommune vurderer derfor, at der ikke i perioden 2007-2010 vil være stigende belastning af habitatområdet fra de omtalte kilder.

Ændringen i husdyrtrykket i Nibe Gjøl Bredning perioden 2007-10 overstiger ikke 5% af husdyrtrykket i 2007. Belastningen med kvælstof og fosfor fra andre kilder har i perioden været konstant/faldende. Aalborg kommune vurderer derfor at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt med hverken N eller P.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Nibe-Gjøl Bredning hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet.

Referencer:

- Bio/consult (marts 2003): Bundvegetationen i Limfjorden 2002. <http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Specialrapp2002/Bundvegetation%20i%20Limfjorden%202002.pdf>
- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU nr. 549. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR549.PDF
- Hedeselskabet (2004): Bundfaunamonitering Limfjorden 2004. Limfjordsovervågningen. http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Bundfauna_Limfj_2004.pdf

- Markager S., Storm L.M. & Stedmon C.A. (2006): Limfjordens Miljøtilstand 1985 til 2003. <http://limfjord.dk/rapporter/Handlingsplan%20Limfjorden/FR577.pdf>
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/E68AA891-0094-44B9-8460-A30F7D8C48B0/0/N2omr_15_basisanalyse_natur.pdf
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002. <http://www.limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Limfjorden%202002.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt (december 2006): Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden. <http://www.limfjord.dk/rapporter/Piece/limfjordspiece%202006.pdf>
- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80. <http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>

Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne Aalborg Bugt

- Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Aalborg bugt karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Desuden er husdyrtrykket relativt lavt i Aalborg Kommunes del af oplandet til Aalborg bugt (< 1 DE/ha)¹ og i den øvrige del af oplandet. Husdyrtrykker er også lavt i oplandet til Langerak (Limfjorden), der munder ud i Aalborg Bugt (0,87 DE/ha)² og hvor den fremherskende strømretning er fra vest mod øst.

Aalborg bugt er en del af Habitatområde 14 og størstedelen er udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)³. Ifølge Natura 2000 Basisanalysen er der tilsyneladende ikke baggrund for at skelne de to naturtyper ved en statisk registrering i Aalborg Bugt, idet kystens revlesystemer, småøer m.m. er ret dynamiske. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs⁴. Endvidere er der kystnært udpeget større arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist Ålegræs og Havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) i området (ca. 46 ha.) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende⁵.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Aalborg bugt vurderes det, at miljøet i Kattegat er påvirket af effekten fra tilførsel af næringsstoffer. Forhøjede niveauer af næringsstoffer medfører en forøget vækst af trådformede alger og plankton, hvilket nedsætter vandets klarhed og som derfor kan skygge den øvrige flora (herunder ålegræsset) og fauna, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden.

Den hidtidige målsætning (Nordjyllands Amt) for iltindholdet ved bunden er de fleste år opfyldt⁶. Det skal dog understreges, at der har været et voldsomt tilfælde af iltsvind i Aalborg Bugt i 2002. Dette startede den 31. juli og i løbet af august udviklede dette sig til et kraftigt iltsvind med koncentrationer på 0,7-1,3 mg/l⁷. Det kraftige iltsvind forekommer i et tyndt lag saltvand tæt ved bunden. I september kunne der i Aalborg Bugt konstateres døde krabber og sønemoner på ca. 10 meters dybde⁸. Det 8-9 uger lange og i perioder kraftige iltsvind i Aalborg Bugt kulminerede i

¹ Tal for 2005 fra Conterra 2008

² Tal for 2009 fra Conterra maj 2011

³ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

⁴ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁶ Se Vandrammedirektivets basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.

⁷ Se DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002.

⁸ Se DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002.

begyndelsen af oktober, hvor hård vestenvind blæste overfladevandet ud i Kattegat, hvorved det iltfattige bundvand blev presset helt ind mod den jyske kyst. Dette medførte omfattende død af fisk og bunddyr⁹.

Arter i Habitatområde nr. 14

Havlampretten er en del af udpegningsgrundlaget og er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig, og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. Tilsvarende fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Aalborg bugt og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området. Hvis en iltsvindssituation som den i 2002 skulle opstå igen vil disse arter dog skulle søge føde i andre områder ind til fiskebestanden på ny er etableret i Aalborg Bugt. Tilsvarende vil Stavsilden trække væk fra området.

Fuglebeskyttelsesområde 2

Flere af de arter som er ynglefugle og en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2 er tilsvarende afhængig af, at naturtyperne har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer/fald i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Split-, Hav-, og Dværgterne). Havternen er i fremgang i området, mens status for Split- og Dværgternen er henholdsvis usikker og svingende. For Splitterne er nedgang i fiskebestand nævnt som mulig trussel for arten, mens der for de andre to mere er fremhævet forstyrrelser på strande, øer og holme.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Sangsvane og Pibesvane. For den Lysbugede Knortegås er status en stabil bestand i området, mens den er ukendt for de to svanearter. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for evt. manglende føde i de marine områder ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt.

Edderfugl, Fløjlsand og Sortand raster primært lidt væk fra kysten på lavvandede banker, hvor de finder deres foretrukne fødeemne som er blåmuslinger, hjertemuslinger og Hvælvets Trugmusling¹⁰. Bjerganden (status stabil) ligger om dagen i store flokke på havet langt fra land, mens de om natten opsøger fourageringsområderne, som er de lavvandede kystområder, hvor de dykker efter muslinger og snegle. Natura 2000 basisanalysen viser en tilbagegang for Edderfugl, Sortand og Fløjlsand, men konkludere samtidig, at denne kan skyldes øget deponering af sand og dermed lavere vand. Endelig har der tilsyneladende været tale om en forkert afgrænsning i Kattegat og et nyt fuglebeskyttelsesområde er udlagt i forlængelse af fuglebeskyttelsesområde 2 og 15 ud i Kattegat.

Gravand, Hjejle og Alm. Ryle fouragerer på tørlagte sand og mudderflader. Gravanden spiser primært Dyndsnegle, mens Hjejle og Alm. Ryle spiser forskellige smådyr som orme og små krebsdyr. Alle tre arter er jf. Natura 2000 basisanalysen i fremgang i området. Med baggrund i denne levevis og status for arterne i området vurderes det, at disse rastende trækfugle ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

---

⁹ Se DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002.

¹⁰ Se Søgaard et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus, Grell (1998) og Skov- og Naturstyrelsen hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/>.

Fjordterne og Klyde er ikke en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, men er fundet ynglende i dette. Fjordterner har enkelte år haft enkelte ynglepar ved Stensnæs (Nordlige del af Aalborg Bugt) og er en art der normalt fouragere tæt på kolonien efter småfisk. Den er som følge heraf mere påvirkelig af en eventuel nedgang i fiskebestanden end de øvrige ternere. Klyden yngler spredt og i svingende, men måske stigende antal (Stensnæs og Gerå) og fouragerer primært på lavt vand og i den øverste del af mudderen efter rejer, børsteorme og krebsdyr. Med baggrund i denne levevis vurderes det, at klyden ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fuglebeskyttelsesområde 15

Fuglebeskyttelsesområde 15 grænser op til Fuglebeskyttelsesområde 2 i den aller sydligste del af Aalborg Kommune. Ud over ovennævnte arter er Skarv og Stor Skallesluger en del af udpegningsgrundlaget. Skarven forventes primært at opholde sig i de lavvandede områder i Kattegat og er i fremgang i området og uden umiddelbare trusler. Stor Skallesluger er i tilbagegang, men opholder sig primært i Mariager Fjord, som Aalborg Kommune ikke har opland til. Hvinanden har en stabil bestand i Fuglebeskyttelsesområde 15, er meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt

Miljøstyrelsens vejledning vedr. afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande

Miljøstyrelsens vejledning omfatter to dele.

For det første skal det vurderes, om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet med mere end 5 pct. af den samlede næringsstofbelastning til området (1 pct. for særligt følsomme vandområder). Denne del af kriteriet er baseret på en DMU-rapport om, hvor stor en nitratudvaskning, der skal til, for at der kan konstateres en tilstandsændring i vandområder.

Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat.

Den anden del af kriteriet omfatter en vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Ovenstående afskæringskriterium for kvælstof og de to beskrevne dele, der er genstand for vurdering, er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 stadfæstet vejledningen for så vidt angår belastning med kvælstof.

Vurdering af projektet i sig selv

Aalborg Kommune har vurderet, at Aalborg bugt ikke kan karakteriseres som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Aalborg bugt kan karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion skal derfor være mindre end er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

Beregningerne i tabel 1 viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre 0,01 pct. af den samlede udvaskning til Aalborg bugt.

Tabel 2 viser, at for så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i worst-case-udvaskning, som følge af projektets fosforoverskud udgøre 0,005 % af den samlede fosfortilførsel til Aalborg bugt.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Tabel 1: beregning af den ansøgte kvælstofudvaskning i forhold til den samlede udvaskning til habitatområdet

Natura 2000 område – Aalborg Bugt	
Opland til Natura 2000 området, ha ¹¹	126. 922
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha ¹²	76.153
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen) ¹³	57 %
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år ¹⁴	70
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området t N/år	2.276
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), t N/år	217
Udvaskning i alt fra opland t N/år	2.493
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale på de konkrete arealer, pct.	31
Areal til udspredding i alt i opland til Aalborg Bugt, ha	81,31
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år ¹⁵	5,7
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	320
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,01

Tabel 2: overslag over fosforoverskud sat i forhold til den samlede fosfortilførsel til habitatområdet

Det ansøgte	
Areal i oplandet til Aalborg Bugt, ha	81,31
Fosforoverskud per hektar	7
% forøgelse i godkendelsesperioden ¹⁶	2,8
Worst case udvaskning, kg P/ha pr. år	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P pr år	1,9
Belastning af Aalborg Bugt	
Tab fra landbrugsareal, t P (76.153 ha, 0,2 kg P/ha)	15
Tab fra udyrket areal, t P (50.769 ha, 0,08 kg P/ha)	4
Øvrige kilder (bebyggelse) ¹⁷ , t P	19
Samlet belastning, t P	38
Husdyrbrugets andel af påvirkningen	0,005 %

¹¹ Fra jordbrugsanalyserne 2011

¹² Landbrugsarealet vurderes at udgøre ca. 60%. I Forslag til vandplan – Hovedopland 1.1 – Nordlige Kattegat og Skagerak angives, at landbrugsjorden udgør 66% hvoraf ca. 5% er beskyttet natur.

¹³ Beregnet ud fra Miljøportalens kort over reduktionspotentialer i oplandet

¹⁴ Oplyst af Miljøstyrelsen: 83 kg N/ha for sandjord, 48 kg N/ha på lerjord, vægtet gennemsnit

¹⁵ Forskel på Farm-N-beregning med og uden husdyrgødning.

¹⁶ Hvor godkendelsesperioden er 8 år og der regnes med art være ophobet 2000 kg P i de øverste 25 cm jord – jfr. Miljøstyrelsens vejledning.

¹⁷ Vi kender ikke det konkrete tal for området. Ifølge basisanalysen er bidraget fra øvrige kilder af samme størrelsesorden som bidraget fra landbruget.

Vurdering af projektet i kumulation

I følge vejledningen skal følgende kriterium være opfyldt. Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, end den samlede husdyrproduktion (fx dambrug, ny bebyggelse), der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen. Dette for at sikre, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsens har i 2011 udgivet en oversigt, som viser den hidtidige udvikling i dyretrykket i de enkelte oplande fra 1. januar 2007 og frem til seneste indberetning til CHR.

Ifølge vejledningen kan kommunen som udgangspunkt se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under en 5 pct. stigning sammenlignet med 2007. Årsagen til dette er, at Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5 -10 pct. Usikkerheden dækker som udgangspunkt over, at CHR-dataene angiver flere dyr, end der reelt er til stede, primært fordi der figurerer nedlagte brug i dataene. Dvs. at der i praksis er færre dyr end angivet i CHR.

Miljøstyrelsens vurdering skal også ses på baggrund af, at en stigning under 5 pct. i dyretrykket, ikke vurderes at være problematisk i forhold til Habitatdirektivet. Det skyldes, at en så lille forøgelse i mængden af dyreenheder og dermed husdyrgødning til markerne ikke vil give en merbelastning i vandområdet på over 1 pct. i den periode, hvor dette øgede dyretryk er til stede, jf. vejledningens afskæringskriterium for, hvor stor en påvirkning der skal til for at konstatere skade på et kystvand.

Årsagen til, at merudvaskningen ved en stigning i dyretrykket på under 5 pct. ikke overstiger 1 pct. er, at anvendelse af husdyrgødning generelt set kun kan øge udvaskningen med ca. 10 kg N/ha ud af en samlet udvaskning på i gennemsnit ca. 60 kg N/ha ud af rodzonen. En stigning på 5 pct. i forhold til de 10 kg N/ha vil derfor maksimalt på oplandsniveau kunne øge udvaskningen med 0,5 kg N/ha, svarende til under 1 pct. af den samlede udvaskning. Vurderingen skal også ses i lyset af de øvrige naturlige udsving, der er i udvaskningen fra oplandene.

Aalborg kommune har trukket de relevante tal ud af oversigten og herudfra beregnet følgende.

Vandopland	DE i oplandet 2007	DE i oplandet 2010	Ændring	Opland (ha)
Nordlige Kattegat	70023	67939	- 2,9%	126.925
Langerak	49160	50708	3,1%	101.159
Nibe Gjøl Bredning	90516	92764	2,5%	124.317
Halkær Bredning	26793	26868	0,3%	25.977

I forslaget til vandplan oktober 2010 beregnes den forventede baseline påvirkning i 2015 som den nuværende påvirkning (2005) korrigeret for effekterne af allerede planlagte og gennemførte tiltag til reduktion af påvirkningen.

I hovedopland Nordlige Kattegat og Skagerak finder følgende tiltag sted:

- Spredt bebyggelse: forbedret spildevandsrensning
- Renseanlæg: Forbedret spildevandsrensning eller nedlæggelse
- Dambrug: Forbedret spildevandsrensning eller opkøb

I følge vandplanen vil der ske reduktion i udledning af såvel N som P fra alle de nævnte kilder i perioden 2005-2015 og Aalborg Kommune vurderer derfor, at der ikke i perioden 2007-2010 har været stigende belastning af habitatområdet fra de omtalte kilder.

Ændringen i husdyrtrykket i Aalborg Bugt i perioden 2007-10 overstiger ikke 5 % af husdyrtrykket i 2007. Belastningen med kvælstof og fosfor fra andre kilder har i perioden været konstant/faldende. Aalborg kommune vurderer derfor, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt med hverken N eller P.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet.

Referencer:

- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU nr. 549. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rappporter/FR549.PDF
- DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport august 2002. http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/F7E00DEB-329A-4290-B795-2C7CB7A40AF5/0/Iltarport2002_08.pdf
- DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport september 2002. http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0974858A-8D0E-48CA-AC24-5FB301030065/0/Iltarport2002_09.pdf
- DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport oktober 2002. http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0B1286F8-7C79-4CA9-9CCD-A1DF21BEF61C/0/Iltarport2002_10.pdf
- Grell M.B. (1998): Fuglenes Danmark. Gads forlag.
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalysen – Nordlige del af Natura 2000-område Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/CE57B0AC-D6F1-4A85-BDA5-4B05F24A24C6/0/N2omr_14_basisanalyse_natur.pdf
- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80. <http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>
- Søgaard B., Skov F., Ejrnæs R., Nielsen K.E., Pihl S., Clausen P., Laursen K., Bregnballe T., Madsen J., Baattrup-Pedersen A., Søndergaard M., Lauridsen T.L., Fredshavn J., Aude E. & Nygaard B. (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rappporter/FR457_2udg_www.pdf

Landbrugsafdelingen
 Teknik- og Miljøforvaltningen
 Aalborg Kommune
 Att: Birte Pedersen
 Email: bip-teknik@aalborg.dk

Hobrovej 88
 9530 Støvring
 99 88 99 88
 raadhus@rebild.dk
 www.rebild.dk

Udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse på Rødageren 6, Storevorde, Aalborg Kommune

Aalborg Kommune har den 9. februar 2011 bedt om Rebild Kommunes udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse af ejendommen Rødageren 6, Storevorde. Der ligger to udbringningsarealer i Rebild Kommune ved Store Brøndum.

DATO: 26. APRIL
 2011

SAGSNR.: 11/3485

Naturudtalelse:

Rebild Kommune finder ikke grundlag for supplerende vilkår til beskyttelse af naturarealer, grundvand eller recipienter i Rebild Kommune i forbindelse med ovennævnte miljøgodkendelse.

SAGSBEHANDLER:
 ADHA OG IVHO

DIREKTE TLF.:
 99 88 76 56

Mark 3-0 grænser op til beskyttede vandløb: "Møllebæk" og "Mølleholmgrøften". Vandløbene vurderes tilstrækkeligt beskyttet af de obligatoriske 2 m-bræmmer.

NATURA 2000:

Ejendommen ligger ca. 5,3km fra den del af EU-habitatområde nr. 20 (Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø), der delvist ligger i Rebild Kommune. Det er Rebild Kommunes vurdering at ammoniakdepositionen fra ejendommen samt udbringning af husdyrgødning på projektarealer nord for Lindenberg Å, ikke kan medføre målbar luftbåren kvælstofbelastning af kortlagte habitatnaturtyper i habitatområde i Rebild Kommune. Begrundelse herfor er umiddelbart:

- afstand på mindst 5,3km til habitatnaturtyper i Rebild Kommune
- relativ sjælden vindretning fra ejendommen og udbringningsarealerne til arealer med habitatnaturtyper i Rebild Kommune

Den samlede konklusion er, at drift og anvendelse af de oplyste markarealer ikke i Rebild Kommune kan have indflydelse på mål for NATURA 2000-natur, § 3-beskyttet natur i øvrigt, levevilkår for arter omfattet af habitadirektivets bilag 4 og naturbeskyttelseslovens § 29a eller emner i øvrigt omfattet af Kommuneplan 2009 for Rebild Kommune.

Overfladevand:

Arealerne ligger ikke i nitratklasse, fosforklasse eller nitratfølsomt indvindingsopland. Arealerne skråner heller ikke over 6 grader. På den

baggrund har Rebild Kommune ingen kommentarer i forhold til grundvand eller overfladevand.

Øvrige bemærkninger

Det kan oplyses, at Rebild Kommune har brugt 2 timer på behandling af sagen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Anja Hansen". The signature is written in a cursive style with a large, looped 'A' and 'H'.

Anja Daugbjerg Hansen
Biolog